C/2025/6233

21.11.2025.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Pamatnostādnes par to, kā uzņēmumi piemēro ES tiesisko regulējumu ražojumu vispārējā drošuma jomā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(C/2025/6233)

SATURA RĀDĪTĀJS

1. **Ievads** 2

1.1 Uz kuriem uzņēmumiem attiecas RVDR noteiktie pienākumi? 2

1.2 Kas ir drošs ražojums? 4

2. **Kāda ir RVDR darbības joma?** 6

2.1. Uz kāda veida ražojumiem un pārdošanas kanāliem attiecas RVDR? 6

2.2. Saikne ar ES saskaņošanas tiesību aktiem un citiem ES tiesību aktiem 7

2.3. Kāda veida ražojumi ir izslēgti no RVDR darbības jomas? 8

3. **Mana atbildība** 8

3.1. Uzņēmēji 9

3.1.1. Esmu ražotājs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR? 9

Kontrolsaraksts ražotājam 17

3.1.2. Esmu pilnvarots pārstāvis: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR? 18

Kontrolsaraksts pilnvarotajam pārstāvim 19

3.1.3. Esmu importētājs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR? 19

Kontrolsaraksts importētājam 24

3.1.4. Esmu izplatītājs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR? 25

Kontrolsaraksts izplatītājam 27

3.1.5. Esmu izpildes pakalpojumu sniedzējs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR? 28

Kontrolsaraksts izpildes pakalpojumu sniedzējam 28

3.2. Uzņēmējs, kas uzņemas arī atbildīgās personas pienākumus 28

Kontrolsaraksts atbildīgajai personai ES 30

3.3. Tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji 31

Kontrolsaraksts tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem 33

3.4. Vispārīgi pienākumi un instrumenti 34

3.4.1. Patērētāju informēšana par ražojumu atsaukšanu drošuma dēļ un drošuma brīdinājumiem 34

3.4.2. Kādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi man jāpiedāvā patērētājiem, ja atsaucu ražojumu drošuma dēļ? 36

3.4.3. Kas ir *Safety Business Gateway*? 38

3.4.4. Būtiska pārveidošana 39

3.4.5. Sadarbība ar tirgus uzraudzības iestādēm 39

4. **Kur var iegūt vairāk informācijas?** 39

5. **Secinājums** 41

1. **Ievads**

No 2024. gada 13. decembra **Ražojumu vispārējā drošuma regula, proti, Regula (ES) Nr. 2023/988 (RVDR)** ([1]) nosaka jaunu vispārēju regulējumu patēriņa nepārtikas preču drošumam ES. Ar to atcēla arī iepriekšējo Produktu vispārējās drošības direktīvu (Direktīva 2001/95/EK) ([2]).

Šo pamatnostādņu, kas paredzētas RVDR) 17. panta 2. punktā, mērķis ir palīdzēt uzņēmumiem un jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), tostarp mikrouzņēmumiem, labāk izprast un izpildīt savus pienākumus saskaņā ar šo jauno regulu. Lai nodrošinātu šo mērķi, Komisija, sagatavojot šīs pamatnostādnes, apspriedās ar MVU un mikrouzņēmumu pārstāvjiem RVDR MVU konsultatīvās padomes kontekstā, kā arī ņēma vērā ieinteresēto personu uzdotos jautājumus par RVDR interpretāciju tās īstenošanas pirmajā gadā.

RVDR galvenais mērķis ir nodrošināt, ka ES tirgū tiek laisti vai darīti pieejami tikai droši ražojumi. Ir svarīgi aizsargāt ES patērētājus pret bīstamiem ražojumiem un nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem.

RVDR ir noteikta vispārējā drošuma prasība, ka **uzņēmējiem jālaiž vai jādara pieejami ES tirgū tikai droši ražojumi**. Ar RVDR ir izveidots saskaņots ražojumu drošuma prasību minimuma kopums, kas uzņēmumiem jāievēro, lai nodrošinātu, ka ES tirgū apritē ir tikai droši ražojumi. To piemēro ražojumiem, ciktāl Savienības tiesību aktos, kas reglamentē attiecīgo ražojumu drošumu vai ar šādu ražojumu saistīto risku, nav konkrētu noteikumu ar tādu pašu mērķi.

RVDR noteikto pienākumu izpildi nodrošina valstu tirgus uzraudzības iestādes. Tās pārbauda, vai ražojumi ES tirgū ir droši un vai uzņēmumi pilda savus pienākumus. Ja tiek atklāts bīstams ražojums, dalībvalstis cita citu informē, izmantojot ES *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmu, ko pārvalda Eiropas Komisija. Sabiedrība tiek informēta, izmantojot *Safety Gate* portālu ([3]). Dalībvalstis var arī uzlikt naudas sodu uzņēmumiem, kas nepilda savus pienākumus saskaņā ar RVDR.

Šīs pamatnostādnes ir paredzētas vienīgi kā norāžu dokuments – juridisks spēks ir tikai pašam ES tiesību aktu tekstam. Autoritatīva tiesību normu interpretācija pamatojas vienīgi uz RVDR vai cita attiecīga Savienības tiesību akta tekstu. Juridiski saistoša ES tiesību aktu interpretācija ir Eiropas Savienības Tiesas ekskluzīvā kompetencē. Rokasgrāmatā paustie uzskati nav uzskatāmi par nostāju, kādu Eiropas Komisija varētu izteikt ES Tiesā.

Šajās pamatnostādnēs ietvertā informācija ir vispārīga un neattiecas īpaši uz konkrētām personām vai struktūrām.

Ne Eiropas Komisija, ne personas, kas rīkojas Eiropas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija. Šīs pamatnostādnes atspoguļo situāciju to izstrādes laikā. Tāpēc piedāvātos norādījumus vēlāk var grozīt.

1.1 **Uz kuriem uzņēmumiem attiecas RVDR noteiktie pienākumi?**

Visiem piegādes ķēdē iesaistītajiem uzņēmumiem ir savs uzdevums ražojumu drošuma nodrošināšanā, tāpēc tiem ir attiecīgi izpildāmi pienākumi.

RVDR noteiktie pienākumi attiecas uz visu lielumu uzņēmumiem ([4]).

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/988 (2023. gada 10. maijs) par ražojumu vispārēju drošumu, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2020/1828 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/95/EK un Padomes Direktīvu 87/357/EEK (OV L 135, 23.5.2023., 1. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15. 1.2002., 4.–17. lpp.).

([3]) *Safety Gate* portāla tīmekļvietne: https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home.

([4]) Izņemot konkrētus tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāju pienākumus, kā paskaidrots šo pamatnostādņu 3.3. punktā.

Kopumā RVDR ir nošķirtas divas galvenās uzņēmumu kategorijas.

A) **Uzņēmēji**: ražotājs, pilnvarotais pārstāvis, importētājs, izplatītājs, izpildes pakalpojumu sniedzējs vai jebkura cita fiziska vai juridiska persona, kurai saskaņā ar RVDR ir pienākumi saistībā ar ražojumu ražošanu vai to, lai ražojumus darītu pieejamus tirgū.

— "Ražotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo kādu ražojumu vai pasūtījusi šā ražojuma izveidi vai ražošanu un tirgo ražojumu ar minētās personas nosaukumu, vārdu vai preču zīmi.

— "Pilnvarotais pārstāvis" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta ES un saņēmusi ražotāja rakstveida pilnvaru rīkoties tā vārdā attiecībā uz konkrētiem uzdevumiem, ņemot vērā ražotāja pienākumus saskaņā ar RVDR.

— "Importētājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta ES un kas ES tirgū laiž kādas trešās valsts ražojumu.

— "Izplatītājs" ir jebkura tāda fiziska vai juridiska persona piegādes ķēdē, kas nav ražotājs vai importētājs un kas ražojumu dara pieejamu tirgū.

— "Izpildes pakalpojumu sniedzējs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas, veicot komercdarbību, sniedz vismaz divus no šādiem pakalpojumiem: glabāšana noliktavā, iesaiņošana, adresēšana vai nosūtīšana (bez īpašumtiesībām uz attiecīgajiem ražojumiem), izņemot pasta pakalpojumus, kuri definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/67/EK 2. panta 1. punktā, paku piegādes pakalpojumus, kas definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/644 2. panta 2. punktā, un jebkādus citus pasta pakalpojumus vai kravas transporta pakalpojumus,

— Par ES tirgū laistajiem ražojumiem atbildīgā persona ("atbildīgā persona") ir ES iedibināts uzņēmējs, kas ir atbildīgs par Tirgus uzraudzības regulas (Regula (ES) 2019/1020) 4. panta 3. punktā un RVDR noteiktajiem uzdevumiem (sīkāku informāciju par šiem uzdevumiem skatīt 3.2. punktā).

B) **Tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji**

Tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji sniedz starpniecības pakalpojumus trešo personu tirgotāju un patērētāju (uzņēmumu darījumi ar patērētājiem) piedāvājumiem, izmantojot tiešsaistes saskarni, kas vispārēji izveidota saskaņā ar Regulu (ES) 2022/2065 (Digitālo pakalpojumu akts – "DPA").

Saskaņā ar RVDR termins "**tirgotājs"** nozīmē jebkuru fizisku personu vai jebkuru juridisku personu, kas rīkojas nolūkos, kuri ir saistīti ar komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju, tostarp ar jebkuras citas personas, kas darbojas minētās fiziskās vai juridiskās personas vārdā, starpniecību.

RVDR darbības jomā neietilpst darījumi tikai patērētāju starpā.

Atkarībā no pakalpojuma, ko uzņēmums sniedz saistībā ar dažādiem ražojumiem, tas var ietilpt vairāk nekā vienā uzņēmējdarbības kategorijā. To, vai darbojaties kā uzņēmējs vai kā tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātājs, nosaka pakalpojums, ko piedāvājat saistībā ar konkrēto ražojumu.

1. piemērs. *Uzņēmums, kas nodarbojas ar ražojumu tālākpārdošanu, var būt gan i) no ražotāja iegādāto ražojumu, ko tas pārdod tālāk tirgū, izplatītājs, gan ii) tādu ražojumu ražotājs, kam tas maina zīmolu un pārdod ar savu nosaukumu.*

2. piemērs. *Tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātāju var uzskatīt par i) tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātāju ražojumiem, attiecībā uz kuriem tas sniedz tikai starpniecības pakalpojumu(-us), ii) izpildes pakalpojumu sniedzēju saistībā ar ražojumiem, attiecībā uz kuriem tas sniedz izpildes pakalpojumu, un iii) ražotāju saistībā ar ražojumiem, ko pārdod savā vārdā.*

⇨ **Uzziniet par saviem RVDR noteiktajiem pienākumiem saistībā ar ražojumu drošumu attiecīgajās šo pamatnostādņu iedaļās.**

Šajās pamatnostādnēs ir paskaidrots, kādi ir jūsu pienākumi saskaņā ar RVDR.

Šie pienākumi ir piemērojami kopš **2024. gada 13. decembra** un **attiecas uz visiem RVDR darbības jomā iekļautajiem ražojumiem ES tirgū (neatkarīgi no to ražošanas vietas)**.

Dalībvalstis nedrīkst liegt darīt pieejamus tirgū tādus ražojumus, uz kuriem attiecas iepriekšējā Produktu vispārējās drošības direktīva ([5]) un kuri atbilst minētajai direktīvai, un kuri ir laisti tirgū pirms 2024. gada 13. decembra.

RVDR aptver plašu ražojumu klāstu, tāpēc tajā nav noteikti nozarēm specifiski pienākumi. Attiecībā uz tādiem ražojumiem, uz kuriem attiecas nozarēm specifiski ES noteikumi, RVDR šos nozaru noteikumus papildina (kā sīkāk paskaidrots šo pamatnostādņu 2.2. punktā).

Atcerieties, ka drošu ražojumu nodrošināšana patērētājiem ir ne tikai juridiska prasība, bet arī palielina uzticēšanos jūsu uzņēmumam.

1.2 Kas ir drošs ražojums?

RVDR ir noteikta prasība laist tirgū tikai **drošus** ražojumus. To mēs saucam par **vispārējā drošuma prasību**.

Ražojumu uzskata par drošu, ja tas parastos vai saprātīgi paredzamos lietošanas apstākļos, arī faktiskajā lietošanas laikā, nerada nekādu risku vai rada tikai pieņemamus minimālus riskus, kuri ir saderīgi ar ražojuma lietošanu, un tādējādi atbilst augstam patērētāju veselības un drošības aizsardzības līmenim.

Atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas noteiktajai veselības definīcijai šī definīcija ietver arī riskus **garīgajai veselībai**. Piemēram, ražojuma konstrukcija un paredzētais lietojums nedrīkst radīt risku patērētāju kognitīvajām spējām vai izraisīt depresiju, trauksmi vai sliktu miega kvalitāti.

Ciktāl tas apdraud patērētāju veselību un drošību, ir jāņem vērā arī vides risks.

Tāpēc, lai būtu izpildīta vispārējā drošuma prasība, ir jāveic ražojuma novērtējums attiecībā uz **potenciālajiem riskiem**, ko tas var radīt patērētāju veselībai un drošībai (riska novērtējums), ņemot vērā visus attiecīgos ražojuma aspektus, un ražojuma konstrukcijai ir jābūt tādai, kas šos riskus novērš.

Ražojumu uzskata par drošu, ja attiecībā uz katru drošuma risku, ko tas var radīt, tas atbilst attiecīgajiem piemērojamiem Eiropas standartiem, uz kuriem ir publicēta atsauce ES Oficiālajā Vēstnesī ([6]), vai, ja šādu standartu nav, valsts veselības un drošuma prasībām, kas ietvertas tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā ražojums ir darīts pieejams. Citiem vārdiem sakot, uz šādiem ražojumiem attiecas **pieņēmums par atbilstību** vispārējā drošuma prasībai ([7]).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.).

([6]) Skatīt, piem., Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2019/1698 (2019. gada 9. oktobris) par produktu Eiropas standartiem, kas izstrādāti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/95/EK par produktu vispārēju drošību īstenošanas vajadzībām (OV L 259, 10.10.2019., 65.–74. lpp.).

([7]) Ir svarīgi atzīmēt, ka šeit norādītais pieņēmums par atbilstību vispārējā drošuma prasībai neliedz tirgus uzraudzības iestādēm veikt visus piemērotos pasākumus saskaņā ar RVDR, ja ir pierādījumi, ka neatkarīgi no šāda pieņēmuma ražojums ir bīstams (skatīt RVDR 7. panta 3. punktu).

Kas ir Eiropas standarti, un kā tos var izmantot?

Dažās jomās un attiecībā uz noteiktiem ražojumiem Eiropas Komisija lūdz vienu no oficiālajām standartizācijas organizācijām (*CEN*, *CENELEC* un *ETSI*) izstrādāt standartus, kuru tehniskajās normās iekļauj RVDR ietverto vispārējā drošuma prasību. Atsauces uz šiem standartiem publicē *ES Oficiālajā Vēstnesī*. Ražojumiem, kas ir izstrādāti atbilstoši šiem standartiem attiecībā uz **tajos ietvertajiem riskiem**, ar šiem standartiem tiek piešķirts **pieņēmums par atbilstību** vispārējai drošuma prasībai. To standartu saraksts, kas atbalsta RVDR, tiek regulāri atjaunināts un ir publiski pieejams ([8]). Eiropas standarti, uz kuriem publicētas atsauces saskaņā ar Direktīvu 2001/95/EK, turpina nodrošināt pieņēmumu par atbilstību RVDR noteiktajai vispārējā drošuma prasībai. Šie Eiropas standarti ir atrodami **valstu standartizācijas organizāciju katalogā.**

Lai gan šie standarti **nav juridiski saistoši**, uzņēmēji tiek mudināti šos standartus izmantot, ja tādi ir. Tas ir tāpēc, ka atbilstība šiem standartiem ir **vienkāršs veids**, kā uzņēmēji var izpildīt savu **pienākumu laist ES tirgū tikai drošus ražojumus.** Eiropas standartos ir patiešām skaidri noteiktas tehniskās prasības un testēšanas metodes, kas palīdz nodrošināt ražojumu drošumu.

Tā kā tehniskie standarti nav obligāti, savu ražojumu drošuma pierādīšanai ražotāji vienmēr var izmantot citas iekšējās metodes. Tomēr uz šādiem ražojumiem neattieksies pieņēmums par atbilstību vispārējā drošuma prasībai, un ražotājam būs pienākums precīzi parādīt, kā ir novērsti identificētie drošuma riski (likvidēti vai mazināti). Tādējādi Eiropas standartu izmantošana ļauj uzņēmumiem vieglāk ievērot tos aspektus, uz kuriem attiecas šie standarti.

Var būt arī tā, ka attiecīgajam ražojumam nav standarta. Tādā gadījumā savu ražojumu drošuma nodrošināšanai un pierādīšanai uzņēmējiem jāizmanto citi līdzekļi. Praktiskāka informācija par to atrodama 3.1.1. iedaļā.

Ko attiecībā uz jums nozīmē piesardzības princips?

Piesardzības princips nosaka prasību, ka piesardzības pasākumi jāveic, ja ir pamats apšaubīt ražojuma ietekmes uz cilvēku veselību drošumu.

Atsauce uz piesardzības principu ir skaidri iekļauta RVDR I nodaļā, uzsverot, ka visiem dalībniekiem, uz kuriem attiecas RVDR noteiktie pienākumi, ir pienācīgi jāņem vērā piesardzības princips, īstenojot šos pienākumus.

Tas nozīmē, ka visiem komersantiem (uzņēmējiem vai tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem) ir pienācīgi jāņem vērā piesardzības princips, pildot savus attiecīgos pienākumus saskaņā ar RVDR.

Piemērs. *Ja esat ražotājs, jums pienācīgi jāņem vērā piesardzības princips, veicot iekšējo riska analīzi un sagatavojot tehnisko dokumentāciju par savu ražojumu, vai tad, kad jums jāveic koriģējoši pasākumi vai jāziņo par jebkādām norādēm, ka jūsu ražojums ir bīstams. Ņemot vērā piesardzības principu jau izstrādes posmā, jūs varat nodrošināt, ka jūsu ražojumi ir konceptuāli droši.*

Īsāk sakot, **piesardzības princips paredz, ka visiem uzņēmējiem ir proaktīvi jānovērš draudi cilvēku veselībai** un, cik vien iespējams, jāparedz, kādus draudus ražojums var radīt.

([8]) Saraksts pieejams Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/1698 (2019. gada 9. oktobris) par produktu Eiropas standartiem, kas izstrādāti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/95/EK par produktu vispārēju drošību īstenošanas vajadzībām (OV L 259, 10.10.2019., 65.–74. lpp.).

2. **Kāda ir RVDR darbības joma?**

2.1. **Uz kāda veida ražojumiem un pārdošanas kanāliem attiecas RVDR?**

Aptvertie ražojumi

RVDR attiecas uz **patēriņa precēm.**

Tomēr uz ražojumiem, kas sākotnēji izstrādāti vienīgi profesionālai lietošanai, taču vēlāk pārnesti patēriņa tirgū, arī jāattiecina RVDR, jo šie ražojumi saprātīgi paredzamos apstākļos varētu radīt risku patērētāju veselībai un drošībai. Kā piemēru var minēt izstrādājumus, kas paredzēti renovācijai un būvniecībai un ko pārdod *DIY* ("Dari pats") veikalos, kuri pārdod tieši parastiem patērētājiem.

RVDR **ražojuma definīcija ir pietiekami plaša, lai aptvertu "jebkuru lietu"** neatkarīgi no tā, vai tā ir materiāla vai nemateriāla, vai jauktas dabas. Tas **ietver lietotnes un programmatūras ražojumus**, ieskaitot, piemēram, sarunbotus**,** un nosaka prasības to drošumam. Šī definīcija arī ļauj RVDR regulējumu izmantot attiecībā uz ražojumiem, kas varētu parādīties ES patēriņa tirgos nākotnē.

RVDR piemēro ražojumiem, kas laisti vai darīti pieejami tirgū, neatkarīgi no tā, vai tie ir **jauni, lietoti, remontēti vai atjaunoti**. Tāpēc RVDR pienākumi pilnībā attiecas uz lietotiem, atjaunotiem un rekondicionētiem ražojumiem, ieskaitot remontētus ražojumus, ja uzņēmējs tos laiž vai dara pieejamus tirgū (bet ne patērētāju veiktiem pašremontdarbiem). To nepiemēro ražojumiem, kuri pirms lietošanas ir jāremontē vai jāatjauno, ja minētos ražojumus laiž vai dara pieejamus tirgū un tie ir skaidri marķēti kā tādi.

RVDR noteiktie pienākumi attiecas uz ražojumiem, kas **laisti vai darīti pieejami tirgū no 2024. gada 13. decembra**, un uz **visiem ražojumu piedāvājumiem, kas veikti minētajā datumā vai vēlāk**. Šajā kontekstā ražojumus, uz kuriem attiecās iepriekšējā Produktu vispārējas drošības direktīva un kuri atbilst minētajai direktīvai un tika laisti tirgū pirms 2024. gada 13. decembra, var darīt pieejamus tirgū arī pēc 2024. gada 13. decembra.

Tas nozīmē, ka, piemēram, saskaņā ar RVDR noteiktās jaunās prasības piestiprināt konkrētu ražojuma izsekojamības un drošības informāciju uz ražojuma vai tā iepakojuma neattiecas uz ražojumiem, kas laisti tirgū pirms 2024. gada 13. decembra.

Jāatceras, ka laišana tirgū nozīmē ražojumu pirmo reizi darīt pieejamu Savienības tirgū. Tas jānosaka katras konkrētās ražojuma vienības līmenī.

Aptvertie pārdošanas kanāli

RVDR nodrošina, ka patērētājiem ir pieejami droši ražojumi neatkarīgi no izvēlētā pārdošanas kanāla. **Tāpēc RVDR aptver ražojumu drošumu visu veidu pārdošanas kanāliem, ieskaitot pārdošanu tiešsaistē un citus tālpārdošanas veidus**. RVDR arī nodrošina, ka, pērkot ražojumu tiešsaistē vai izmantojot cita veida tālpārdošanu, patērētājiem ir pieejama tā pati informācija par ražojumu un drošumu, kāda tā būtu fiziskajā veikalā.

Ražojumus, ko piedāvā pārdošanai tiešsaistē vai ar citiem tālpārdošanas veidiem, uzskata par darītiem pieejamiem tirgū, ja piedāvājums ir paredzēts patērētājiem ES. Pēc individuālas analīzes piedāvājumu pārdošanai uzskata par paredzētu patērētājiem ES, ja attiecīgais uzņēmējs jebkādā veidā vērš savu darbību uz vienu vai vairākām dalībvalstīm. Attiecīgie faktori, kas jāņem vērā individuālā analīzē, ietver ([9]):

— ģeogrāfiskos apgabalus, uz kuriem ir iespējama nosūtīšana;

— pieejamās valodas, ko izmanto piedāvājumā vai pasūtīšanā;

— maksāšanas veidu un

— dalībvalsts valūtas vai kādā dalībvalstī reģistrēta domēna nosaukuma izmantošanu.

([9]) Skatīt arī RVDR 21. apsvērumu.

2.2. **Saikne ar ES saskaņošanas tiesību aktiem un citiem ES tiesību aktiem**

RVDR **papildina ES saskaņošanas tiesību aktus** ([10]) un tādējādi nodrošina **drošības tīklu** visiem ražojumiem, kas laisti vai darīti pieejami ES tirgos.

— RVDR piemēro ražojumiem, ko laiž tirgū vai dara pieejamus tirgū, ciktāl ES tiesību aktos, kuri reglamentē attiecīgo ražojumu drošumu, nav konkrētu noteikumu ar tādu pašu mērķi.

— Ja uz ražojumiem attiecas konkrētas drošuma prasības, kas paredzētas ES tiesību aktos, tad RVDR piemēro tikai tiem aspektiem un riskiem vai risku kategorijām, ko minētās prasības neaptver.

Piemērs. *Piemēram, RVDR pilnībā attiecas, inter alia, uz bērnu aprūpes precēm, vingrošanas aprīkojumu un mēbelēm, jo uz šīm ražojumu kategorijām neattiecas īpašas prasības, kas noteiktas citos ES tiesību aktos. Attiecībā uz zemsprieguma ierīcēm RVDR joprojām attiektos uz dažiem ar jaunām tehnoloģijām saistītiem aspektiem, piemēram, pašmācības spējām, ja uz tiem neattiecas ES Zemsprieguma direktīva (ZSI)* ([11]). *Tāpat RVDR aptvers zema riska mākslīgā intelekta (MI) ražojumu drošuma riskus. Turklāt RVDR noteiktie pienākumi tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem attiecas arī uz ražojumiem, uz kuriem attiecas īpašas drošuma prasības saskaņā ar citiem ES tiesību aktiem.*

Attiecībā uz **ražojumiem, uz kuriem jau attiecas īpašas prasības, kas noteiktas ES saskaņošanas tiesību aktos**:

Ņemot vērā iepriekš minētos nosacījumu, **ir piemērojamas** šādas nodaļas:

✓ I nodaļa. Vispārīgi noteikumi;

✓ II nodaļa. Drošuma prasības: šī nodaļa attiecas tikai uz riskiem vai risku kategorijām, kas nav iekļautas ES saskaņošanas tiesību aktos;

✓ III nodaļas 2. iedaļa. Uzņēmēja pienākumi attiecībā uz tālpārdošanu, ziņošanu par ar ražojumiem saistītiem negadījumiem un noteikumi par informāciju elektroniskā formātā;

✓ IV nodaļa. Tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji;

✓ VI nodaļa. *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēma un *Safety Business Gateway*;

✓ VIII nodaļa. Tiesības uz informāciju un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

Turpmāk minētās nodaļas **netiek piemērotas**:

✓ III nodaļas 1. iedaļa (uzņēmēju pienākumu daļa, kas nav minēta iepriekšējā punktā);

✓ V nodaļa (Tirgus uzraudzība un īstenošana);

✓ VII nodaļa. (Komisijas loma un izpildes koordinācija), kā arī

✓ IX–XI nodaļa (Starptautiskā sadarbība, finanšu noteikumi, nobeiguma noteikumi).

([10]) Savienības tiesību akti, kas uzskaitīti I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1.–44. lpp.), un visi citi Savienības tiesību akti, ar ko saskaņo to produktu tirdzniecības nosacījumus, uz kuriem attiecas minētā regula.

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/35/ES (2014. gada 26. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz tādu elektroiekārtu pieejamību tirgū, kas paredzētas lietošanai noteiktās sprieguma robežās (pārstrādāta redakcija) (OV L 96, 29.3.2014., 357.–374. lpp.).

RVDR ir savstarpēji saistīta ar Tirgus uzraudzības regulu ([12]) tādā nozīmē, ka vairāki minētās regulas noteikumi, jo īpaši tie, kas attiecas uz tirgus uzraudzības iestāžu pilnvarām, attiecas arī uz to ražojumu uzraudzību, uz kuriem attiecas RVDR ([13]). Turklāt RVDR, protams, ir arī **cieša savstarpējā saikne ar citiem attiecīgiem ES tiesību aktiem** par nelikumīgu saturu tiešsaistē, ieskaitot ar Digitālo pakalpojumu aktu ([14]).

2.3. **Kāda veida ražojumi ir izslēgti no RVDR darbības jomas?**

No RVDR darbības jomas **ir izslēgti turpmāk norādītie atsevišķi ražojumi un ražojumu grupas**:

a) cilvēkiem paredzētās zāles vai veterinārās zāles;

b) pārtika;

c) barība;

d) dzīvi augi un dzīvnieki, ģenētiski modificēti organismi un ģenētiski modificēti mikroorganismi, kuru izmantošana ir ierobežota, kā arī augu un dzīvnieku produkti, kas tieši saistīti ar to turpmāku pavairošanu;

e) dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti un atvasināti produkti;

f) augu aizsardzības līdzekļi;

g) iekārtas, ar kurām vai kurās patērētāji pārvietojas, ja pakalpojuma sniedzējs šīs iekārtas tieši ekspluatē saistībā ar patērētājiem sniegtu transporta pakalpojumu un ja patērētāji tās paši neekspluatē;

h) Regulas (ES) 2018/1139 2. panta 3. punkta d) apakšpunktā minētie gaisakuģi, kā arī

i) "senlietas" (t. i. ražojumi, piemēram, kolekciju priekšmeti vai mākslas darbi, kuru gadījumā patērētāji nevar pamatoti sagaidīt, ka tie atbilst mūsdienu drošuma standartiem).

Turklāt RVDR nepiemēro **ražojumiem, kuri pirms lietošanas ir jāremontē vai jāatjauno**, ja minētos ražojumus laiž vai dara pieejamus tirgū un tie ir skaidri marķēti kā tādi. Tomēr tā attiektos uz lietotiem ražojumiem, remontētiem, pārbūvētiem vai atjaunotiem ražojumiem, kas laisti vai darīti pieejami tirgū kā tādi.

RVDR neattiecas uz **pakalpojumiem**, bet attiecas uz **ražojumiem, kas patērētājiem tiek sniegti saistībā ar pakalpojumu**. Piemēram:

— patērētājiem piegādāti ražojumi, ko izmanto ārpus pakalpojumu sniedzēja telpām (piemēram, nomāti velosipēdi),

— ražojumi, ko izmanto pakalpojumu sniedzēja telpās, ja patērētāji paši aktīvi ekspluatē ražojumu (piemēram, fitnesa iekārtas fitnesa centros),

— ražojumi, ko patērētāji tieši izmanto sniegtā pakalpojuma laikā, un pat tad, ja šāda izmantošana ir pasīva (piemēram, šos ražojumus patērētājiem pielieto pakalpojumu sniedzēji, piemēram, kosmētikas līdzekļi, ko izmanto kosmētikas salonos vai tetovēšanas salonos lietotās tetovēšanas tintēs).

3. **Mana atbildība**

Lai saprastu savus pienākumus atbilstoši RVDR, jums vispirms ir jānosaka sava funkcija attiecībā uz ražojumiem, ar kuriem jūs strādājat.

Atbilstoši jauniem un topošiem sarežģītiem uzņēmējdarbības modeļiem viens un tas pats uzņēmums var sniegt dažādus pakalpojumus.

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1.-44. lpp.).
([13]) Skatīt RVDR 23. pantu.
([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1.–102. lpp.).

Atkarībā no tā, kāda veida pakalpojumus sniedzat attiecībā uz konkrētu ražojumu, saistībā ar šo ražojumu saskaņā ar RVDR jūs varat ietilpt vienā vai vairākās no šādām uzņēmumu kategorijām ([15]):

— ja jūs kā uzņēmums **sniedzat tikai tiešsaistes starpniecības pakalpojumus** saistībā ar konkrētu ražojumu (piemēram, atļaujat norādīt jūsu saskarnē trešo personu piedāvājumus), tad attiecībā uz šī konkrētā ražojuma pārdošanu jūs kvalificējaties kā **tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātājs**, tāpēc jums ir jāatbilst RVDR IV nodaļas prasībām un citiem RVDR noteikumiem, kas īpaši attiecas uz tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem;

— ja jūs darbojaties arī kā uzņēmējs attiecībā uz citu(-iem) ražojumu(-iem) (piemēram, piedāvājat savu zīmolu ražojumus, darbojaties kā izplatītājs vai importētājs vai sniedzat izpildes pakalpojumus), jums ir jāievēro attiecīgie pienākumi, kas noteikti RVDR III nodaļā, un citi RVDR noteikumos, kuri vispārīgi vai konkrēti attiecas uz uzņēmējiem;

Piemērs. *Uzņēmums nodrošina tiešsaistes tirdzniecības vietu. Ja šis uzņēmums šajā tiešsaistes saskarnē piedāvā pats sava zīmolu ražojumu, to attiecībā uz šiem ražojumiem uzskatītu par uzņēmēju (ražotāju), pat ja uzņēmums pats to neražo.*

— ja jūs kvalificējaties kā vai sniedzat pakalpojumus kā **atbildīgā persona** (piemēram, darbojaties kā trešās valsts ražotāja pilnvarotais pārstāvis vai kā izpildes pakalpojumu sniedzējs), jums ir jāpilda atbildīgās personas pienākumi (sīkāku informāciju par atbildīgo personu skatīt 3.2. punktā).

Ir ļoti ieteicams rūpīgi analizēt pakalpojumus, ko piedāvājat attiecībā uz ražojumiem, ar kuriem strādājat, lai noteiktu, kurā uzņēmumu kategorijā vai kategorijās ietilpstat saistībā ar konkrēto ražojumu. Atcerieties, ka jūs varētu ietilpt dažādās uzņēmējdarbības kategorijās saistībā ar dažādiem ražojumiem, tāpēc jums varētu būt vienlaikus jāpilda dažādi pienākumu kopumi.

Turpmāk aprakstītie pienākumi neskar un papildina jūsu pienākumus, kas noteikti citos Savienības saskaņošanas tiesību aktos vai citos ES tiesību aktos.

3.1. **Uzņēmēji**

3.1.1. **Esmu ražotājs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR?**

Kas ir ražotājs?

Saskaņā ar RVDR definīciju ražotājs ir *jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo kādu ražojumu vai pasūtījusi šā ražojuma izveidi vai ražošanu* ***un*** *tirgo ražojumu ar minētās personas nosaukumu, vārdu vai preču zīmi.*

Pirmkārt, ražotājam ražojums ir vai nu jāsaražo, vai šim ražojumam jābūt izstrādātam vai ražotam tā vārdā. Otrkārt, tam ir jātirgo ražojums ar savu nosaukumu vai preču zīmi.

([15]) Tas neizslēdz iespēju, ka saskaņā ar RVDR jūs iekļaujaties citā uzņēmējdarbības kategorijā saistībā ar citu ražojumu, attiecībā uz kuru jūs sniedzat citus pakalpojumus. Viens un tas pats uzņēmums var ietilpt vairākās uzņēmējdarbības kategorijās atkarībā no funkcijas(-ām), kas tam ir attiecībā uz katru ražojumu, ar kuru tas strādā.

Tāpēc fiziskas vai juridiskas personas uzskata par ražotājiem, ja tās tirgo ražojumu ar savu nosaukumu (pat ja tās pašas nav šo ražojumu ražojušas); turklāt tās uzskata par ražotājiem arī tad, ja tās būtiski pārveido citas personas ražoto ražojumu un pašas laiž to tirgū.

Piemērs. Uzņēmums A pērk krūzes no uzņēmuma B, kas ir to ražotājs. Uzņēmums "A" marķē tās ar savu logotipu un pārdod patērētājiem. Uzņēmums A kļūst par šo krūžu ražotāju, un uz to attiecas ražotāja pienākumi saskaņā ar RVDR.

Jums kā ražotājam ir vissvarīgākā funkcija ražojumu drošuma jomā, jo jūs esat iesaistīts jau no ražojuma izstrādes posma.

Jūsu vispārējais pienākums ir nodrošināt, ka jūsu tirgū laistie ražojumi ir izstrādāti un ražoti tā, lai tie būtu droši.

Kā izstrādāt drošus ražojumus? Iekšējās riska analīzes nozīme

Jums ir pienākums laist vai darīt pieejamus tirgū tikai tādus ražojumus, kas ir droši izstrādāti. Šajā nolūkā jums ir jāveic **iekšēja riska analīze**, kas nozīmē pienācīgu **ražojuma riska novērtējumu**.

Ražojuma drošuma vērtēšanā jums jāņem vērā vairāki elementi. RVDR ir sniegts neizsmeļošs to elementu saraksts, kas jāņem vērā konkrēta ražojuma potenciālā riska analīzē.

Vispirms jāņem vērā ražojuma **raksturlielumi**. Tie ietver ražojuma dizainu, tehniskās īpašības, sastāvu, iepakojumu un instrukcijas.

Ja jūsu ražojumu var lietot kopā ar citiem ražojumiem, jums jāņem vērā arī **jūsu ražojuma ietekme** uz šiem citiem ražojumiem un **citu ražojumu ietekme** uz jūsu ražojumu. Piemēram, programmatūra vai tās atjauninājums var izraisīt ierīces pārkaršanu, liekot ierīces procesoram darboties ar pārslodzi.

Jums būs arī jāapsver, kā **noformēt** savu ražojumu un kāda drošības informācija, marķējums, brīdinājums un instrukcijas tā drošai lietošanai un iznīcināšanai jums ir jāpiestiprina uz ražojuma vai tā iepakojuma. Piemēram, atkarībā no ražojuma veida jums, iespējams, būs jāmarķē ražojums, norādot tā piemērotību bērnu vecumam, kā arī jāpievieno attiecīgi brīdinājumi un instrukcijas.

Jums ir arī jāpatur prātā to **patērētāju kategorijas**, kas izmanto jūsu ražojumu. Jums jāpievērš īpaša uzmanība iespējamiem riskiem, ko jūsu ražojumi varētu radīt neaizsargātiem **patērētājiem** (piemēram, bērniem, vecāka gadagājuma cilvēkiem, personām ar invaliditāti…), un jāņem vērā tādas iezīmes kā lietotāja **dzimums**.

Piemērs. Atkarībā no ražojuma veida jums, iespējams, būs jāņem vērā, ka sievietes parasti ir augumā mazākas nekā vīrieši, tāpēc saistībā ar ražojuma potenciālajiem riskiem ir jāņem vērā dažādi iespējamie ķermeņa izmēri.

Turklāt jums ir jāapsver sava ražojuma **izskats**, jo īpaši tad, ja tas var maldināt patērētājus. Tas attiecas galvenokārt uz:

— **pārtikas imitācijām**: jums ir jānovērtē, vai jūsu ražojums izskatās kā pārtikas produkts un tā rezultātā patērētāji var to paņemt mutē. Kā piemērus var minēt dekoratīvus izstrādājumus, kas izskatās kā augļi, vai ziepju gabalu, kurš izskatās kā kūka un no kura var atdalīties nelieli gabali, ja tajā iekožas;

— **bērnus piesaistošiem ražojumiem**: jums ir jānovērtē, vai jūsu ražojums, pat ja tas nav paredzēts bērniem, varētu piesaistīt bērnu uzmanību un tāpēc viņi to lietos. Tas varētu attiekties, piemēram, uz bateriju vai mazgāšanas līdzekli, uz kura attēloti multfilmu varoņi.

Atkarībā no jūsu ražojuma veida jums būs jāņem vērā arī **kiberdrošības iezīmes**, kas vajadzīgas tā aizsardzībai pret ārēju ietekmi, un tā **mainīgās, mācīšanās** un **prognozēšanas funkcijas**.

Kā paskaidrots šo pamatnostādņu otrajā iedaļā, jūsu ražojums tiks uzskatīts par drošu, ja tas atbilst i) attiecīgajiem Eiropas standartiem, uz kuriem ES Oficiālajā Vēstnesī ir publicētas atsauces, saistībā ar riskiem, uz kuriem šie standarti attiecas, vai, ja tādu nav, ii) attiecīgajām valsts prasībām dalībvalstī, kurā jūsu ražojums tiks laists vai darīts pieejams tirgū.

Tomēr, ja uz jūsu ražojumu **neattiecina šādu pieņēmumu par drošumu** vai ja ir riski, uz kuriem šie standarti neattiecas, jums pilnībā jānovērtē sava ražojuma iespējamie riski un veidi to novēršanai vai mazināšanai.

Šajā gadījumā, lai novērtētu ar jūsu ražojumu saistītos riskus, jums būs jāapsver iespēja attiecīgā gadījumā ņemt vērā vairākus papildu elementus, ja tādi ir pieejami:

a) citus Eiropas standartus;

b) starptautiskus standartus;

c) starptautiskus nolīgumus;

d) brīvprātīgas sertifikācijas shēmas vai līdzīgas trešo personu atbilstības novērtēšanas sistēmas;

e) Komisijas ieteikumus vai pamatnostādnes par ražojumu drošuma novērtēšanu;

f) valsts standartus, kas izstrādāti tajā dalībvalstī, kurā ražojumu dara pieejamu tirgū;

g) jaunākos sasniegumus un tehnoloģijas;

h) attiecīgajā nozarē spēkā esošos labas prakses kodeksus attiecībā uz ražojumu drošumu;

i) pamatotas patērētāju vēlmes attiecībā uz drošumu, kā arī

j) Drošuma prasības, kuras Komisija pieņēmusi ar īstenošanas aktiem un uz kurām ir paredzēts attiecināt Eiropas standartus, lai nodrošinātu, ka ražojums ir drošs.

Kad man ir jāsagatavo tehniskā dokumentācija? Kāda informācija man jāiekļauj tehniskajā dokumentācijā [16]**?**

Pirms ražojuma laišanas tirgū jums jāveic iepriekš minētā iekšējā riska analīze un jāsagatavo tehniskā dokumentācija tās dokumentēšanai [17].

Tehniskā dokumentācija jāsagatavo par katru ražojumu (ražojuma modeli), nevis par atsevišķām tā vienībām. Tomēr, ja atsevišķas ražojuma (ražojuma modeļa) vienības ir ražotas ar dažādām iezīmēm, kas var ietekmēt to drošumu (piemēram, tām ir atšķirīga krāsa, atšķirīgs sastāvs, atšķirīgas funkcijas), tas padara tās par īpašiem ražojumiem un katrai no tām ir vajadzīga īpaša tehniskā dokumentācija [18].

Tehniskajā dokumentācijā jāiekļauj ražojuma riska analīze un jāuzsver visi noteiktie iespējamie ražojuma riski neatkarīgi no to riska līmeņa.

Tehniskajā dokumentācijā sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas līmenim vajadzētu būt samērīgam ar ražojuma sarežģītību un ražotāja identificētajiem iespējamajiem riskiem.

Tehniskajā dokumentācijā iekļauj:

— vispārēju ražojuma aprakstu;

— ražojuma būtiskās īpašības, kas ir būtiskas tā drošuma novērtēšanai (piemēram, tā ķīmiskās sastāvdaļas u. c.), kā arī

[16] Skatīt RVDR 9. panta 2. punktu.

[17] Ņemiet vērā, ka RVDR III nodaļas I iedaļa, kurā noteikti ražotāju pienākumi, ieskaitot attiecībā uz tehnisko dokumentāciju, neattiecas uz ražojumiem, kuriem piemēro īpašas prasības, kas noteiktas Savienības saskaņošanas tiesību aktos, kā paskaidrots 2.2. iedaļā.

[18] Jums nav jāglabā sava ražojuma rezerves daļu tehniskā dokumentācija, ja tās neražojat. Ja konkrētā rezerves daļa, ko neražojat, ietekmē jūsu ražojuma drošumu, savā riska analīzē jums šis aspekts jāņem vērā un jādokumentē tehniskajā dokumentācijā.

— attiecīgā gadījumā attiecībā uz iespējamiem ar ražojumu saistītiem riskiem:

  — ar ražojumu saistīto iespējamo risku analīzi un risinājumus, kas pieņemti nolūkā novērst vai mazināt šādus riskus (tas var ietvert testēšanas pārskatu rezultātus);

  — attiecīgo piemēroto Eiropas standartu sarakstu (ja tos piemēro tikai daļēji, norāda piemērotās Eiropas standartu daļas);

  — ja attiecīgu Eiropas standartu nav, ar ražojuma drošumu saistīto valsts prasību saraksts, ja tāds ir pieejams, vai

  — citus elementus/metodes, ko izmanto nolūkā novērtēt ražojumu drošumu/mazināt riskus.

Tehniskā dokumentācija var būt elektroniskā formātā un arī tādas datnes veidā, ko veido dažādi dokumenti.

Tehniskā dokumentācija ir jāatjaunina un jāsaglabā 10 gadus pēc ražojuma laišanas tirgū.

Turpmāk dokumentā atradīsiet veidnes paraugu, kas jums var palīdzēt sagatavot un organizēt tehnisko dokumentāciju. Šā parauga veidnes izmantošana nav obligāta.

Tehniskā dokumentācija – veidnes paraugs

1. ***Ražojuma identifikācija***

Zīmols:

Ražojuma nosaukums:

Modeļa tips/partija/sērijas numurs vai cits identifikācijas elements:

Ražojuma apraksts

Ražojuma attēls:

Iepakojuma apraksts:

Iepakojuma attēls:

2. ***Ražojuma īpašības un sastāvs***

Raksturlielumi:

Materiāls:

Sastāvs:

3. ***Riska analīze un riska mazināšanas pasākumi***

Jums atsevišķi jāapraksta katrs identificētais potenciālais risks un pasākumi, ko esat veicis, lai mazinātu vai novērstu šo risku, vai pieņēmuma par atbilstību noteikumi (piemēram, ES standartu izmantošana).

1. potenciālais risks

Potenciālā riska apraksts:

Pasākumi šā potenciālā riska novēršanai:

— Piemēram, visas ražojumā un iepakojumā izmantotās vielas atbilst […]

— […] atbilst Eiropas standartam […]—

— Ražojumam pievienotie brīdinājumi un lietošanas pamācības atbilst Eiropas standartam […]

2. potenciālais risks

Potenciālā riska apraksts:

Pasākumi šā potenciālā riska novēršanai:

[…]

Kāda informācija man jāsniedz par ražojumu vai kopā ar to, laižot ražojumu tirgū?

Informācija, kas jums jāsniedz:

A) tipa, partijas vai sērijas numurs vai cits identifikācijas elements (piemēram, svītrkods);

B) jūsu kā ražotāja nosaukums;

C) jūsu reģistrētais tirdzniecības nosaukumu vai reģistrētā preču zīme;

D) jūsu pasta un elektroniskā adrese un pasta adrese vai elektroniskā adrese vienotajam kontaktpunktam, ar kura starpniecību patērētāji var ar jums sazināties, ja šīs adrese atšķiras no jūsējās;

E) par ražojumu atbildīgās personas ES nosaukums vai reģistrētā preču zīme un kontaktinformācija, ieskaitot pasta un elektronisko adresi.

Kā jāizvieto A–E punktā minētā informācija?

Jums ir jānodrošina, ka patērētāji šo informāciju var viegli redzēt un izlasīt. Tā ir jānorāda uz ražojuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma vai ražojumam pievienotajā dokumentā. Lēmums par to, kur izvietot šo informāciju, ir jūsu ziņā saskaņā ar paredzēto regulējumu. Tāpēc jums vajadzētu spēt pamatot savu izvēli strīda gadījumā. Principā nepieciešamās informācijas pārvietošanu no ražojuma uz tā iepakojumu vai citiem pavaddokumentiem varētu pamatot tikai ražojuma izmērs (un tādējādi nevis, piemēram, estētiski vai līdzīgi iemesli). ([19])

Ko nozīmē "elektroniskā adrese"?

Elektroniskā adrese var būt e-pasta adrese vai jūsu tīmekļvietnes īpaša sadaļa, kas nodrošina iespēju patērētājiem tieši un viegli ar jums sazināties. Tīmekļvietne pati par sevi nav pietiekama, ja tā neļauj tieši sazināties ar jums.

F) Skaidras instrukcijas drošai lietošanai.

G) Skaidra drošības informācija.

Kādā valodā man ir jāsniedz F un G punktā minētā informācija?

Jums jāpārliecinās, ka šīs instrukcijas un drošības informācija ir patērētājiem viegli saprotamā valodā. To nosaka dalībvalsts, kuras tirgū jūs laižat ražojumu.

Vai šī informācija ir obligāta visos gadījumos?

Nē, ja ražojumu var lietot droši un jūsu paredzētajā veidā lietot bez šādām instrukcijām un drošības informācijas, tās nav obligātas. Tas attiecas, piemēram, uz ražojumiem, kas rada patērētājiem labi zināmu risku (piemēram, naži).

Kādi ir mani pienākumi, ja es atrodos ārpus ES?

Ir svarīgi uzsvērt, ka attiecībā uz ražojumiem, uz kuriem attiecas RVDR, jūs varat laist šādu ražojumu ES tirgū tikai tad, ja ES ir iedibināta persona, kas par šo ražojumu ir atbildīga. Par ražojumu atbildīgā persona var būt importētājs, jūsu pilnvarots pārstāvis vai izpildes pakalpojumu sniedzējs. **Atbildīgās personas identifikācijai un kontaktinformācijai jābūt norādītai arī uz ražojuma (vai tā iepakojuma, pakas vai pavaddokumentā).** To varat izdarīt tieši jūs pats vai cits uzņēmējs, bet jums ir jānodrošina, ka jūsu ražojums netiek laists ES tirgū, ja nav norādīta atbildīgās personas ES kontaktinformācija. Plašāku informāciju skatīt 3.2. punktā.

([19]) Līdzīga pieeja ir izmantota arī Zilās rokasgrāmatas pamatnostādnēs par produktu noteikumu īstenošanu: Komisijas paziņojums ""Zilā rokasgrāmata" par ES produktu noteikumu īstenošanu", 2022. gads, (OV C 247, 29.6.2022., 1.–152. lpp.).

Kādi ir mani pienākumi, ja piedāvāju ražojumu tālpārdošanā?

Ja nolemjat darīt ražojumu pieejamu tirgū tiešsaistē vai ar citiem tālpārdošanas līdzekļiem, šo ražojumu piedāvājumā (piemēram, ražojuma piedāvājumā jūsu e-veikalā) skaidri un redzami ir jānorāda vismaz šāda informācija:

(a) ražotāja vārds vai nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, kā arī pasta un elektroniskā adrese saziņai;

(b) ja ražotājs nav iedibināts ES – šīs regulas 16. panta 1. punkta vai Regulas (ES) 2019/1020 4. panta 1. punkta nozīmē atbildīgās personas vārds vai nosaukums, pasta un elektroniskā adrese;

(c) informācija, kas ļauj ražojumu identificēt, arī tā attēls, veids un jebkāds cits ražojuma identifikators, kā arī

(d) jebkāds brīdinājums vai drošības informācija, kam jābūt uz ražojuma, tā iepakojuma vai iekļautai pavaddokumentā saskaņā ar šo regulu vai piemērojamiem ES saskaņošanas tiesību aktiem patērētājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi dalībvalsts, kurā ražojums ir darīts pieejams tirgū.

Kādi ir mani pienākumi, ja man ir ieviesta reģistrācijas shēma vai klientu lojalitātes programma?

RVDR ir noteikti jauni pienākumi, ja jums ir (vai plānojat tādu ieviest):

— **reģistrācijas shēma**, ar kuras palīdzību patērētāji pēc ražojuma iegādes var brīvprātīgi paziņot ražotājam informāciju, piemēram, savu vārdu un uzvārdu, kontaktinformāciju, ražojuma modeli vai sērijas numuru, un varētu gūt no tā zināmu labumu;

— **klientu lojalitātes programma**, kas ļauj identificēt patērētāju nopirktos ražojumus (piemēram, klientiem ir lojalitātes karte, kas tiek skenēta, iegādājoties ražojumus, un uzņēmumam, kurš ir izveidojis lojalitātes programmu, ir pieejama viņu pirkumu vēsture). Tas neattiecas uz klientu lojalitātes programmām, kas neļauj identificēt patērētāju iegādātos ražojumus, piemēram, lojalitātes kartes, ar kuru palīdzību klienti var saņemt kādu labumu par noteiktu pirkuma summu, bet saistībā ar kurām netiek reģistrēta informācija par klienta nopirktajiem ražojumiem.

Abas sistēmas ir efektīvs veids, kā identificēt klientus, kurus ietekmē ražojuma atsaukšana drošuma dēļ vai drošuma brīdinājums. Tomēr klienti var izvēlēties tās neizmantot, jo viņus neinteresē citi reģistrācijas shēmā vai klientu lojalitātes programmā piedāvātie ieguvumi. Proti, viņi varētu nevēlēties, lai ar viņiem sazinās tirgvedības nolūkos.

Saskaņā ar RVDR, ja jums ir ieviesta reģistrācijas shēma vai klientu lojalitātes programma, jums jāļauj patērētājiem izvēlēties pievienoties reģistrācijas shēmai vai klientu lojalitātes programmai tikai ar drošību saistītos nolūkos.

Tāpēc klientiem vajadzētu būt iespējai norādīt savu kontaktinformāciju tikai nolūkā saņemt drošības informāciju (piemēram, ražojumu atsaukumus drošuma dēļ vai brīdinājumus par drošumu). Šādā gadījumā klientu dati jāizmanto tikai nolūkā sazināties atsaukšanas vai drošuma brīdinājuma gadījumā, un tos nevajadzētu apstrādāt nekādā citā nolūkā (piemēram, tirgvedībai).

Pēc ražojuma laišanas tirgū

— **Tehniskā dokumentācija**

  — Tehniskā dokumentācija ir jāatjaunina. Piemēram, tehniskajā dokumentācijā jāatspoguļo izmaiņas ražojuma sastāvā.

  — Tehniskā dokumentācija ir jāsaglabā 10 gadus pēc ražojuma laišanas tirgū. Jums ir jāspēj pēc pieprasījuma iesniegt šo dokumentāciju iestādēm.

— **Iekšējie procesi**: jums jābūt ieviestām procedūrām, kas nodrošina, ka sērijveidā ražotie ražojumi joprojām ir droši, kā arī ieviestiem iekšējiem ražojumu drošuma procesiem, kas ļauj jums izpildīt savus pienākumus saskaņā ar RVDR (piemēram, kvalitātes kontrolei, personālam, kas mācīts ražojumu drošuma jautājumos un pārzina ES tiesību aktus ražojumu drošuma jomā, ražojumu drošuma mācīšanās ceļu ieviešanai, procedūrām, kas jāievēro, saņemot informāciju par negadījumiem vai sūdzībām, utt.).

Kas man jādara, ja rodas drošuma problēma?

Ja uzskatāt vai jums ir pamats uzskatīt, ka ražojums, ko laidāt tirgū, ir bīstams (piemēram, patērētāja vai piegādes ķēdes dalībnieka ziņota negadījuma dēļ), jums nekavējoties jāveic šādi pasākumi:

1) **korektīvie pasākumi, kas nepieciešami, lai efektīvi pārvaldītu drošības risku un panāktu ražojuma atbilstību.**

Korektīvo pasākumu piemēri, kurus varat veikt:

— ražojuma atsaukšana no tiešajiem lietotājiem (skatīt noteikumus par informāciju par atsaukšanu, atsaukšanas paziņojumiem un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem atsaukšanas gadījumā 3.4.1. punktā);

— ražojuma izņemšana no tirgus;

— ražojuma iznīcināšana;

— pārdošanas pārtraukšana;

— ražojuma marķēšana ar atbilstošiem brīdinājumiem par riskiem;

patērētāju brīdināšana par riskiem.

Jums jāuzrauga pieņemtā pasākuma efektivitāte un vajadzības gadījumā tas jāpielāgo. Iespējams, jums vienlaikus būs jāveic vairāki citi pasākumi;

2) **patērētāju informēšana par bīstamo(-ajiem) ražojumu(-iem).**

Jums ir jāinformē patērētāji par ražojuma atsaukšanu drošuma dēļ vai drošuma brīdinājumu (informācija, kas jādara zināma patērētājiem, lai nodrošinātu ražojuma drošu lietošanu). Sīkāku informāciju skatīt 3.4.1. punktā.

Patērētāju un iestāžu vienlaicīgai brīdināšanai varat izmantot *Safety Business Gateway* ([20]) (sniegtā informācija var atšķirties detalizācijas un tehniskā satura ziņā).

Ar *Safety Business Gateway* iesniegtā un sabiedrībai paredzētā informācija tiks darīta pieejama patērētājiem *Safety Gate* portālā;

3) **to dalībvalstu tirgus uzraudzības iestāžu informēšana, kurās ražojums ir darīts pieejams tirgū.**

Kā man jāinformē tirgus uzraudzības iestādes?

Jums ir jāizmanto *Safety Business Gateway* (skatīt 3.4.3. punktu). Šis rīks ļauj izvēlēties visas dalībvalstis, kurās bīstamais ražojums ir darīts pieejams, un informēt iestādes nekavējoties un vienlaikus.

Kāda veida informācija man ir jāpaziņo patērētājiem un iestādēm?

Jums jāsniedz šāda sīkāka informācija:

— risks patērētāju veselībai un drošībai: skaidri un saprotami jāapraksta, kas var notikt, lietojot ražojumu;

— visi jau veiktie korektīvie pasākumi, kā arī,

— ja tas pieejams, to ražojumu daudzumu pa dalībvalstīm, kas joprojām ir apritē tirgū.

4) **Par visām konstatētajām drošuma problēmām laikus informējiet citus uzņēmējus, atbildīgās personas un tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājus attiecīgajā piegādes ķēdē.**

Šāda informācijas nosūtīšana ir būtiska ātrai drošības jautājuma risināšanai.

Sūdzības un negadījumi

Jums ir šādi pienākumi attiecībā uz patērētāju sūdzībām un negadījumiem:

1) **nodrošināt pieejamu kanālu patērētāju sūdzību iesniegšanai**

Jums ir jābūt saziņas kanālam, piemēram, tālruņa numuram, elektroniskajai adresei vai īpašai sadaļai jūsu tīmekļvietnē, kas ļauj patērētājiem iesniegt sūdzības un informēt jūs par visiem negadījumiem vai drošuma problēmām, ar kurām viņi saskārušies saistībā ar ražojumu. Šis saziņas kanāls var būt tas pats, kas vienotais kontaktpunkts, kurš jums jānorāda uz ražojuma (vienotā kontaktpunkta pasta vai elektroniskā adrese saziņai).

([20]) https://webgate.ec.europa.eu/safety-business-gateway/screen/public/home.

Šajā sakarā jāņem vērā personu ar invaliditāti piekļūstamības vajadzības. Piemēram, ne visai informācijai jāatrodas attēlā, ko nevar nolasīt ar programmatūru "teksts-audio" ([21]).

2) **izmeklēt sūdzības**

Jums ir jāizmeklē visas no patērētāja saņemtās sūdzības vai informācija par negadījumu saistībā ar ražojuma drošumu. Ja tā šķiet pamatota, jums jāveic korektīvs pasākums.

Ja patērētājs ir ziņojis par negadījumu saistībā ar ražojuma drošumu, jums par to jāziņo iestādēm, izmantojot *Safety Business Gateway*.

Jums ir jāuztur iekšējais reģistrs par:

— patērētāju sūdzībām un informāciju par negadījumiem;

— ražojuma atsaukumiem, kā arī

— visiem korektīvajiem pasākumus, kas veikti ražojuma atbilstības panākšanai.

Šajā iekšējā sūdzību reģistrā jums jāglabā tikai tie personas dati, kas jums nepieciešami sūdzības izmeklēšanai.

Šādi dati jāglabā tikai tik ilgi, cik tie ir nepieciešami izmeklēšanas vajadzībām. Jebkurā gadījumā personas dati (piemēram, patērētāja vārds un adrese) jums jādzēš no reģistra piecus gadus pēc datu ievadīšanas tajā.

3) **ziņot par negadījumiem, kas saistīti ar ražojumu drošumu**

Ja esat saņēmis informāciju vai uzzinājis par negadījumu, ko izraisījis ražojums, kuru laidāt vai darījāt pieejamu tirgū, jums ar *Safety Business Gateway* palīdzību pēc iespējas drīzāk ir jāpaziņo par negadījumu tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā noticis negadījums.

Ja informāciju par to, ka šādi negadījumi ir notikuši, saņemat no importētājiem vai izplatītājiem, jums pašam jāpaziņo par šiem negadījumiem kompetentajām iestādēm vai jāuzdod importētājam vai vienam no izplatītājiem sniegt šādu paziņojumu.

Kas ir ar ražojumu drošumu saistīts negadījums?

Negadījumi, par kuriem jāziņo, ir atgadījumi, kas saistīti ar ražojuma lietošanu un kā rezultātā ir iestājusies personas nāve vai nopietna nelabvēlīga ietekme uz šīs personas veselību un drošību. Šī ietekme var būt pastāvīga vai īslaicīga. Tie var ietvert traumas, citus ķermeņa bojājumus, slimības un hronisku ietekmi uz veselību.

Kāds rīks man jāizmanto paziņošanai par negadījumu?

Jums jāizmanto *Safety Business Gateway* (skatīt 3.4.3. punktu).

Kāda veida informācija man jāiekļauj paziņojumā?

Jums jānorāda:

— ražojuma tips un identifikācijas numurs, kā arī

— negadījuma apstākļi, ja tie ir zināmi (piemēram, negadījumā cietušā vecums, kā arī tas, kā ražojums tika izmantots negadījuma laikā).

([21]) Piekļūstamības prasības, kas noteiktas Direktīvas 2019/882 (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70.–115. lpp.)) I pielikumā, ir obligātas, un tās jāievieš, lai atspoguļotu jūsu produktu paredzamo lietošanu personām ar invaliditāti.

Kontrolsaraksts ražotājam

✓ **Integrēts drošums**: pienācīgi novērtēt ražojuma risku tā izstrādes laikā un novērst vai mazināt visus iespējamos drošuma riskus.

✓ **Apsveriet izmantot Eiropas standartus**, uz kuriem atsauces ir publicētas *ES Oficiālajā Vēstnesī,* ja tādi ir. Tie atvieglo jums atbilstības nodrošināšanu.

✓ **Izstrādājiet ražojuma tehnisko dokumentāciju**, lai sekotu līdzi savam iekšējam riska novērtējumam, un glabājiet to 10 gadus.

✓ **Pārliecinieties, ka uz sava ražojuma vai tā iepakojuma pievienojat vajadzīgo informāciju**: vajadzības gadījumā norādiet ražojuma identifikācijas datus, savu identifikāciju un kontaktinformāciju, instrukcijas un drošības informāciju.

✓ **Pārliecinieties, ka ES ir par jūsu ražojumu atbildīgā persona**, kā arī tās kontaktinformācija un cita nepieciešamā informācija ir norādīta uz ražojuma vai tā iepakojuma, pakas vai pavaddokumentā.

✓ **Norādiet nepieciešamo informāciju par ražojumu tālpārdošanas piedāvājumos:**

— ražojuma identifikācijas datus un tā attēlu;

— jūsu identifikāciju un kontaktinformāciju;

— par ražojumu atbildīgās personas ES identifikāciju un kontaktinformāciju, ja jūs kā ražotājs neesat iedibināts ES;

— vajadzības gadījumā instrukcijas un drošības informāciju.

✓ Ja jums ir ieviesta **reģistrācijas shēma vai klientu lojalitātes programma**, jums jāpiedāvā iespēja patērētājiem reģistrēties tajā tikai ar drošību saistītos nolūkos.

✓ Izveidojiet **iekšējos procesus ražojumu drošumam**.

✓ **Ja rodas ar ražojuma drošumu saistītas problēmas:**

— **veiciet korektīvus pasākumus (attiecībā uz atsaukšanu izmanto atsaukšanas paziņojuma veidni un nodrošina tiesiskās aizsardzības līdzekļus);**

— **informējiet patērētājus;**

— **informējiet valsts iestādes ar *Safety Business Gateway* palīdzību;**

— **informējiet citus piegādes ķēdes uzņēmumus.**

✓ Nodrošiniet **tiešu kanālu patērētāju sūdzībām** par ražojumu drošumu un izmeklējiet šīs sūdzības: tas jums var sniegt vērtīgu informāciju par jūsu ražojuma drošumu. Padomājiet par pieejamiem formātiem.

✓ **Uzturiet iekšējo reģistru** patērētāju sūdzībām, ražojumu atsaukšanām un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

✓ **Ziņojiet par negadījumiem, kuri saistīti ar ražojumiem** un par kuriem esat uzzinājis, ar ***Safety Business Gateway*** palīdzību.

✓ **Sadarbojieties ar tirgus uzraudzības iestādēm**, kad saņemts šāds pieprasījums.

Sīkāku informāciju skatīt 3.1.1. iedaļā par importētāja pienākumiem.

3.1.2. **Esmu pilnvarots pārstāvis: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR?**

Kas ir pilnvarotais pārstāvis?

Saskaņā ar RVDR definīciju pilnvarotais pārstāvis ir *jebkura fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta ES un saņēmusi rakstisku ražotāja pilnvaru rīkoties tā vārdā attiecībā uz konkrētiem uzdevumiem, ņemot vērā ražotāja pienākumus saskaņā ar šo RVDR.*

Pilnvarotais pārstāvis ir persona, kas rīkojas ražotāja vārdā. Pilnvarotajam pārstāvim (ko dažkārt sauc par pārstāvi vai aģentūru) ir jābūt ražotāja rakstveida pilnvarojumam vai pilnvarai ([22]). Šajā pilnvarojumā ir izklāstīti uzdevumi, kas jāveic pilnvarotajam pārstāvim.

Pilnvarotajam pārstāvim vajadzētu būt ne tikai formālai kompetencei pārstāvēt ražotāju, bet arī praktiskajai un administratīvajai spējai efektīvi pārvaldīt savus pienākumus atbilstoši noteiktajam ražotāja pilnvarojumā, kā arī savus patstāvīgos pienākumus saskaņā ar RVDR. Pilnvarotajam pārstāvim, iespējams, vajadzētu būt pietiekamām valodas(-u) zināšanām, kas nepieciešamas saziņai ar attiecīgajām tirgus uzraudzības iestādēm, kā arī nepieciešamajām juridiskajām un faktu zināšanām.

Pilnvarojumā ražotājs lūdz jūs veikt vismaz šeit norādītos galvenos uzdevumus, kas jāveic saskaņā ar RVDR, bet pilnvarojums, protams, var aptvert plašāku uzdevumu klāstu atbilstoši jūsu vispārējai līgumu slēgšanas brīvībai:

— sniegt tirgus uzraudzības iestādēm attiecīgajām iestādēm saprotamā valodā visu informāciju un dokumentāciju, kas nepieciešama nolūkā pierādīt ražojuma, uz kuru attiecas jūsu pilnvarojums, drošumu;

— informēt ražotāju, ja ir iemesls uzskatīt vai rodas aizdomas, ka ražojums, uz kuru attiecas jūsu pilnvarojums, ir bīstams;

— ar paziņojumu *Safety Business Gateway* paziņot kompetentajām valsts iestādēm (skatīt 3.4.3. daļu) par visiem pasākumiem, kas veikti ražojuma(-u), uz kuru(-iem) attiecas pilnvarojums, radīto risku novēršanai, ja ražotājs jau nav sniedzis informāciju par šiem riskiem, kā arī

— pēc kompetento valsts iestāžu pieprasījuma sadarboties ar tām jebkādos pasākumos nolūkā novērst apdraudējumu, ko var radīt pilnvarojumā iekļautie ražojumi.

Šā pilnvarojuma kopija pēc pieprasījuma jums ir jāiesniedz tirgus uzraudzības iestādēm.

Iekšējie procesi: jums jābūt ieviestiem iekšējiem ražojumu drošuma procesiem, kas jums ļauj izpildīt savus pienākumus saskaņā ar RVDR (piemēram, kvalitātes kontrolei, sūdzību izskatīšanai, zināšanām par ES tiesību aktiem, ko nodrošina darbinieku mācībās par ražojumu drošumu, un ražojumu drošuma mācīšanās ceļu ieviešanai).

Jums **pilnībā jāsadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm** attiecībā uz ražojumu drošuma aspektiem (kā paskaidrots 3.4.5. punktā).

Ir svarīgi arī uzsvērt, ka ražotājs jūs var iecelt arī par ražojumu **atbildīgās personas** uzdevumu veikšanai saistībā ar ražojumu. Šādā gadījumā uz jums attieksies atbildīgās personas papildu pienākumi, kā paskaidrots 3.2. punktā.

([22]) Vairāk norāžu par pilnvarojumu skatīt 2022. gada Zilajā rokasgrāmatā par ES produktu noteikumu īstenošanu (OV C 247, 29.6.2022., 1.–152. lpp.).

Kontrolsaraksts pilnvarotajam pārstāvim

✓ **Pārliecinieties, ka jums ir ražotāja rakstveida pilnvarojums**, kurā norādīti veicamie uzdevumi.

✓ **Pārliecinieties, ka jums ir kapacitāte veikt uzdevumus** saskaņā ar pilnvarām, kā arī citus uzdevumus.

✓ **Jūs būsiet pilnvarots veikt vismaz šādus uzdevumus:**

— informācijas un dokumentācijas sniegšana iestādēm;

— ražotāja informēšana, ja ir aizdomas, ka tā ražojums ir bīstams;

— valsts iestāžu informēšana par korektīvajiem pasākumiem attiecībā uz bīstamiem ražojumiem, ar *Safety Business Gateway* palīdzību, ja to nav izdarījis ražotājs;

— sadarbošanās ar valstu iestādēm pēc pieprasījuma nolūkā vērsties pret bīstamiem ražojumiem.

✓ Pēc tirgus uzraudzības iestāžu pieprasījuma **iesniedziet sava pilnvarojuma kopiju**.

✓ Izveidojiet **iekšējos procesus ražojumu drošumam**.

✓ **Pilnībā sadarbojieties ar valsts iestādēm.**

✓ **Pārbaudiet, vai jums ir lūgts veikt atbildīgās personas uzdevumus ES**, ja tā ir, jums ir jāveic papildu uzdevumi (skatīt 3.2. daļu).

Sīkāku informāciju skatīt 3.1.2. iedaļā par importētāja pienākumiem.

3.1.3. **Esmu importētājs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR?**

Kas ir importētājs?

Saskaņā ar RVDR definīciju importētājs ir *jebkura fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta Savienībā un kas Savienības tirgū laiž kādas trešās valsts ražojumu.*

Importētājs vienmēr ir iedibināts ES.

Ko darīt pirms ražojuma laišanas tirgū?

Jūsu vispārējais pienākums ir nodrošināt, ka ražojums atbilst vispārējā drošuma prasībai un ka ražotājs ir izpildījis prasības par:

— iekšējo riska analīzi un tehnisko dokumentāciju (skatīt 3.1.1. punktu);

— informāciju, kas jānorāda uz ražojuma (skatīt 3.1.1. punktu).

Kāda informācija man jānorāda uz ražojuma / jāpievieno ražojumam papildus ražotāja sniegtajai informācijai?

— Jūsu nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme;

— jūsu pasta un elektroniskā adrese un tā vienotā kontaktpunkta pasta vai elektroniskā adrese, kurā ar jums var sazināties, ja šīs adreses atšķiras no jūsējās.

Kā jāizvieto iepriekš minētā informācija?

Jums ir jānodrošina, ka patērētāji šo informāciju var viegli redzēt un izlasīt. Šī informācija ir jānorāda uz ražojuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma vai ražojumam pievienotajā dokumentā. Lēmumu par to, kur izvietot šo informāciju, pieņemat jūs atbilstoši savam novērtējumam saskaņā ar paredzēto regulējumu. Tāpēc jums vajadzētu varēt pamatot savu izvēli strīda gadījumā. Informācijas pārvietošanu no ražojuma uz tā iepakojumu vai citiem pavaddokumentiem varētu pamatot tikai ražojuma izmērs (un tādējādi nevis, piemēram, estētiski vai līdzīgi iemesli). ([23])

Jums jānodrošina, ka papildu etiķete, kas jums jāpiestiprina ražojumam vai iepakojumam, nepadara neskaidru informāciju, ko saskaņā ar ES tiesību aktu prasībām uz etiķetes norādījis ražotājs.

Ko nozīmē "elektroniskā adrese"?

Elektroniskā adrese var būt e-pasta adrese vai jūsu tīmekļvietnes īpaša sadaļa, kas ļauj patērētājiem tieši ar jums sazināties. Tīmekļvietne pati par sevi nav pietiekama, ja tā neļauj tieši sazināties ar jums.

Kādas instrukcijas un drošības informācija ir jāsniedz kopā ar ražojumu?

Jums ir jānodrošina, ka jūsu importētajam ražojumam ir pievienotas skaidras instrukcijas un drošības informācija.

Kādā(-s) valodā(-ās) ir jāsniedz šī informācija?

Jums jāpārliecinās, ka šīs instrukcijas un drošības informācija ir patērētājiem viegli saprotamā valodā. To nosaka dalībvalsts, kuras tirgū jūs laižat ražojumu.

Vai šī informācija ir obligāta visos gadījumos?

Nē, ja ražojumu var lietot droši un jūsu paredzētajā veidā lietot bez šādām instrukcijām un drošības informācijas, tās nav obligātas. Tas attiecas, piemēram, uz ražojumiem, kas rada patērētājiem labi zināmu risku (piemēram, nažiem).

Kādi ir mani pienākumi, ja piedāvāju ražojumu tālpārdošanā?

Ja nolemjat darīt ražojumu pieejamu tirgū tiešsaistē vai ar citiem tālpārdošanas līdzekļiem, šo ražojumu piedāvājumā (piemēram, ražojuma piedāvājumā jūsu e-veikalā) skaidri un redzami ir jānorāda vismaz šāda informācija:

(a) ražotāja vārds vai nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, kā arī pasta un elektroniskā adrese saziņai;

(b) ja ražotājs nav iedibināts ES – šīs regulas 16. panta 1. punkta vai Regulas (ES) 2019/1020 4. panta 1. punkta nozīmē atbildīgās personas vārds vai nosaukums, pasta un elektroniskā adrese;

(c) informācija, kas ļauj ražojumu identificēt, arī tā attēls, veids un jebkāds cits ražojuma identifikators, kā arī

(d) jebkāds brīdinājums vai drošības informācija, kam jābūt uz ražojuma, tā iepakojuma vai iekļautai pavaddokumentā saskaņā ar šo regulu vai piemērojamiem ES saskaņošanas tiesību aktiem patērētājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi dalībvalsts, kurā ražojums ir darīts pieejams tirgū.

Kādi ir mani pienākumi, ja man ir klientu lojalitātes programma?

RVDR ir noteikti jauni pienākumi, ja jums ir (vai plānojat ieviest) **klientu lojalitātes programma**, kas ļauj identificēt patērētāju nopirktos ražojumus (piemēram, klientiem ir lojalitātes karte, kas tiek skenēta, iegādājoties ražojumus, un uzņēmumam, kurš ir izveidojis lojalitātes programmu, ir pieejama viņu pirkumu vēsture). Tas neattiecas uz klientu lojalitātes programmām, kas neļauj identificēt patērētāju iegādātos ražojumus (piemēram, lojalitātes kartēm, ar kuru palīdzību klienti var saņemt kādu labumu par noteiktu pirkuma summu, bet saistībā ar kurām netiek reģistrēta informācija par klienta nopirktajiem).

([23]) Līdzīga pieeja ir izmantota arī 2022. gada Zilās rokasgrāmatas pamatnostādnēs par produktu noteikumu īstenošanu, kas pieejamas tīmekļvietnē (OV C 247, 29.6.2022., 1.–152. lpp.)..

Tas ir efektīvs veids, kā identificēt klientus, kurus skar ražojuma atsaukšana drošuma dēļ vai drošuma brīdinājums. Tomēr klienti var izvēlēties neizmantot šādas sistēmas, jo viņus neinteresē citi klientu lojalitātes programmas piedāvātie ieguvumi, un jo īpaši viņi var nevēlēties, ka ar viņiem sazinās tirgvedības nolūkos.

Saskaņā ar RVDR, ja jums ir klientu lojalitātes programma, jums jādod patērētājiem iespēja izvēlēties piedalīties klientu lojalitātes programmā tikai ar drošību saistītos nolūkos.

Tas nozīmē, ka klientiem vajadzētu būt iespējai norādīt savu kontaktinformāciju tikai nolūkā saņemt drošības informāciju (piemēram, ražojumu atsaukumus vai drošības brīdinājumus). Šādā gadījumā klientu dati jāizmanto tikai nolūkā sazināties atsaukšanas vai drošuma brīdinājuma gadījumā, un tos nevajadzētu apstrādāt nekādā citā nolūkā (piemēram, tirgvedībai).

Kādi ir mani pienākumi attiecībā uz ražojumu uzglabāšanu un transportēšanu?

Kamēr esat atbildīgs par ražojumu, jums ir jānodrošina, ka uzglabāšanas vai transportēšanas apstākļi:

— nepadara to bīstamu (piemēram, ja ražojums jāglabā noteiktā temperatūrā tā drošuma saglabāšanai) un

— neietekmē ražojuma marķējumu (skatīt 3.1.1. punktu).

Kādi ir mani pienākumi attiecībā uz tehnisko dokumentāciju?

Jums ir jāsaglabā ražotāja sagatavotās tehniskās dokumentācijas (kas minēta 3.1.1. punktā) kopija, ieskaitot attiecīgā gadījumā visus saistītos dokumentus, 10 gadus pēc ražojuma laišanas tirgū.

Jums ir jāspēj pēc pieprasījuma iesniegt šo dokumentāciju valsts tirgus uzraudzības iestādēm.

Importētāja papildu pienākumi

Ir svarīgi arī uzsvērt, ka jūs varat būt arī **par ražojumu atbildīgā persona**, ja ražotājs nav iedibināts ES. Šādā gadījumā uz jums attieksies papildu pienākumi, kā paskaidrots 3.2. punktā.

Iekšējie procesi: jums jābūt ieviestiem iekšējiem ražojumu drošuma procesiem, kas jums ļauj izpildīt savus pienākumus saskaņā ar RVDR (piemēram, kvalitātes kontrolei, sūdzību izskatīšanai, zināšanām par ES tiesību aktiem, ko nodrošina darbinieku mācībās par ražojumu drošumu, un ražojumu drošuma mācīšanās ceļu ieviešanai).

Jums **pilnībā jāsadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm** attiecībā uz ražojumu drošuma aspektiem, kā paskaidrots 3.4.5. punktā.

Kas man jādara, ja problēma saistībā ar ražojumu rodas pirms tā laišanas tirgū?

Jūs nedrīkstat laist ražojumu tirgū, pirms nav panākta tā atbilstība, ja uzskatāt vai jums ir iemesls uzskatīt, ka var būt patiess viens vai vairāki no turpmāk minētajiem apgalvojumiem:

— ražojums ir bīstams (piemēram, patērētāja vai piegādes ķēdes dalībnieka ziņota negadījuma dēļ);

— ražojums neatbilst prasībām attiecībā uz iekšējo riska analīzi un tehnisko dokumentāciju (skatīt 3.1.1. punktu);

— ražojums neatbilst prasībām attiecībā uz informāciju, kas jānorāda uz ražojuma (skatīt 3.1.1. punktu).

Ražojuma atbilstības nodrošināšana varētu nozīmēt, piemēram, uz ražojuma trūkstošās informācijas pievienošanu.

Ja ražojums ir bīstams, jums nekavējoties:

— jāinformē par to ražotājs;

— jānodrošina, ka par šo bīstamo ražojumu ar *Safety Business Gateway* palīdzību tiek informētas tirgus uzraudzības iestādes (skatīt 3.4.3. punktu).

Kas man jādara, ja drošuma problēma saistībā ar ražojumu rodas pēc tā laišanas tirgū?

Ja uzskatāt vai jums ir pamats uzskatīt, ka ražojums, ko laidāt tirgū, ir bīstams (piemēram, patērētāja vai piegādes ķēdes dalībnieka ziņota negadījuma dēļ), jums nekavējoties jāveic šādi pasākumi:

A) **jāinformē ražotājs par drošuma problēmu.**

Šāda informācijas nosūtīšana ir būtiska ātrai drošības jautājuma risināšanai;

B) **jāpārliecinās, ka ražotājs ir veicis korektīvos pasākumus, kas nepieciešami efektīvai ražojuma atbilstības panākšanai.**

Ja ražotājs šādus pasākumus vēl nav veicis, tie ir nekavējoties jāveic jums.

Korektīvo pasākumu piemēri, kurus varat veikt:

— ražojuma atsaukšana no tiešajiem lietotājiem (skatīt noteikumus par informāciju par atsaukšanu, atsaukšanas paziņojumiem un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem atsaukšanas gadījumā 3.4.1. punktā);

— ražojuma izņemšana no tirgus;

— ražojuma iznīcināšana;

— pārdošanas pārtraukšana;

— ražojuma marķēšana ar atbilstošiem brīdinājumiem par riskiem vai

— patērētāju brīdināšana par riskiem.

Jums jāuzrauga pieņemto pasākumu efektivitāte un vajadzības gadījumā tie jāpielāgo. Iespējams, jums vienlaikus būs jāveic vairāki pasākumi;

C) **jānodrošina, ka par bīstamo(-ajiem) ražojumu(-iem) ir informēti patērētāji.**

Ja ražotājs vēl nav informējis patērētājus, tas jādara jums pašam.

Kā man jāinformē patērētāji?

Jūs varat izmantot *Safety Business Gateway* vienlaicīgai iestāžu un patērētāju brīdināšanai (bet sniegtā informācija var atšķirties detalizētās un tehniskās informācijas ziņā). Ar *Safety Business Gateway* iesniegtā un sabiedrībai paredzētā informācija tiks darīta pieejama patērētājiem *Safety Gate* portālā.

Patērētāju informēšana par ražojumu atsaukšanu drošuma dēļ un drošuma brīdinājumiem:

ja ražotājs to vēl nav izdarījis, jums pašam jāinformē patērētāji par ražojumu atsaukšanu drošuma dēļ un drošuma brīdinājumiem, lai nodrošinātu ražojuma drošu lietošanu (skatīt īpašos noteikumus 3.4.1. punktā),

D) **Ar *Safety Business Gateway* palīdzību informē to dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādes, kurās ražojums ir darīts pieejams tirgū.**

Kā man jāinformē tirgus uzraudzības iestādes?

Tirgus uzraudzības iestāžu brīdināšanai jums ir jāizmanto *Safety Business Gateway*. Šis rīks ļauj izvēlēties visas dalībvalstis, kurās bīstamais ražojums ir darīts pieejams, un informēt iestādes nekavējoties.

Kāda veida informācija man ir jāpaziņo patērētājiem un iestādēm?

Jums jāsniedz šāda sīkāka informācija:

1) risks patērētāju veselībai un drošībai: skaidri un saprotami jāapraksta, kas var notikt ar ražojumu;

2) visi jau veiktie korektīvie pasākumi, kā arī

3) ja tas pieejams, to ražojumu daudzumu pa dalībvalstīm, kas joprojām ir apritē tirgū.

Kādi ir mani pienākumi attiecībā uz sūdzībām un negadījumiem?

A) **Nodrošināt, ka pastāv kanāls patērētāju sūdzību iesniegšanai.**

Jums ir jāpārbauda, ka ražotājs ir nodrošinājis patērētājiem saziņas kanālu (piemēram, tālruņa numuru, elektronisko adresi vai īpašu tīmekļvietnes sadaļu), kas ļauj patērētājiem iesniegt sūdzības un informēt ražotāju par visiem negadījumiem vai drošuma problēmām, ar kurām viņi saskārušies saistībā ar ražojumu.

Ja šādu kanālu nav, tā nodrošināšana patērētājiem ir jūsu pienākums.

Šajos kanālos jāņem vērā personu ar invaliditāti piekļūstamības vajadzības. Piemēram, jums nevajadzētu sniegt visu informāciju attēlā, ko nevar nolasīt ar programmatūru "teksts-audio" ([24]).

B) **Izmeklēt visas sūdzības un informēt citus piegādes ķēdes dalībniekus.**

Ja saņemat sūdzību no patērētāja vai informāciju par negadījumu saistībā ar ražojuma drošumu, jums tā ir jāizmeklē. Ja tas šķiet pamatoti, jums ir jāveic korektīvs pasākums.

Par veikto izmeklēšanu un izmeklēšanas rezultātiem jums ir laikus jāinformē ražotājs, izplatītāji un attiecīgā gadījumā izpildes pakalpojumu sniedzēji un tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji.

Par katru ražojumu jums ir jāuztur iekšējais reģistrs par:

a) patērētāju sūdzībām;

b) ražojuma atsaukumiem, kā arī

c) visiem korektīvajiem pasākumus, kas veikti ražojuma atbilstības panākšanai.

Šajā iekšējā sūdzību reģistrā jums jāglabā tikai tie personas dati, kas nepieciešami sūdzības izmeklēšanai.

Šādi dati jāglabā tikai tik ilgi, cik tas ir nepieciešams izmeklēšanas vajadzībām. Jebkurā gadījumā jums ir jādzēš personas dati (piemēram, patērētāja vārds un adrese) no reģistra 5 gadus pēc datu ievadīšanas.

C) **Pastāvīgi informēt ražotāju par visiem negadījumiem, ko izraisījis ražojums, un nodrošināt, ka par tiem tiek informētas kompetentās iestādes.**

Ja jums ir **zināms par negadījumu, ko izraisījis ražojums**, kuru esat darījis pieejamu tirgū, jums par to bez liekas kavēšanās jāinformē ražotājs. Pienākumu informēt kompetentās iestādes ražotājs var uzdot jums.

Ja jums ir zināms par negadījumu un ražojuma ražotājs nav iedibināts ES, jums jāinformē par ražojumu atbildīgā persona ES. Šai atbildīgajai personai jānodrošina, ka par negadījumu tiek informētas tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā noticis negadījums.

Kas ir ar ražojumu drošumu saistīts negadījums?

Negadījumi, par kuriem jāziņo, ir atgadījumi, kas saistīti ar ražojuma lietošanu un kā rezultātā ir iestājusies personas nāve vai nopietna nelabvēlīga ietekme uz šīs personas veselību un drošību. Šī ietekme var būt pastāvīga vai īslaicīga, un tā var ietvert traumas, citus ķermeņa bojājumus, slimības un hronisku ietekmi uz veselību.

([24]) Piekļūstamības prasības, kas noteiktas Direktīvas 2019/882 (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70.–115. lpp.)) I pielikumā, ir obligātas, un tās jāievieš, lai atspoguļotu jūsu produktu paredzamo lietošanu personām ar invaliditāti.

Kāds rīks man jāizmanto paziņošanai par negadījumu?

Jums jāizmanto *Safety Business Gateway* (skatīt 3.4.3. punktu).

Kāda veida informācija man jāiekļauj paziņojumā?

Jums jānorāda:

— ražojuma tips un identifikācijas numurs, kā arī

— negadījuma apstākļi, ja tie ir zināmi.

Kontrolsaraksts importētājam

Pirms ražojuma laišanas tirgū

✓ **Pārliecinieties, ka ražojums ir drošs.**

✓ **Pārliecinieties, ka ražotājs ir veicis riska novērtējumu un sagatavojis tehnisko dokumentāciju. Glabājiet šo tehnisko dokumentāciju 10 gadus** un pēc pieprasījuma iesniedziet to iestādēm.

✓ **Pārliecinieties, ka** ražojumam vai tā iepakojumam **ir pareizi piestiprināti** ražojuma identifikācijas dati, ražotāja identifikācija un kontaktinformācija un ka vajadzības gadījumā ražojumam ir pievienotas instrukcijas un drošības informācija.

✓ **Pievienojiet savu identifikāciju un kontaktinformāciju uz ražojuma vai kopā ar to.** Pārliecinieties, ka šī informācija **neaizsedz nekādu citu obligāto informāciju.**

✓ **Pārliecinieties, ka ES ir par ražojumu atbildīga persona**, kā arī tās kontaktinformācija un cita nepieciešamā informācija ir norādīta uz ražojuma, tā iepakojuma vai pavaddokumentā. Šī persona varat būt jūs!

✓ Izveidojiet **iekšējos procesus ražojumu drošumam**.

✓ **Pārliecinieties, ka uzglabāšana vai transportēšana neietekmē ražojuma drošumu vai tā marķēšanu.**

✓ **Nelaidiet tirgū neatbilstīgu vai bīstamu ražojumu!** Neatbilstības gadījumā **informējiet ražotāju un tirgus uzraudzības iestādes**.

Pēc ražojuma laišanas tirgū

✓ **Ja rodas ar ražojuma drošumu saistītas problēmas:**

— **informēt ražotāju;**

— **pārliecināties, ka ražotājs ir veicis korektīvus pasākumus** (attiecībā uz atsaukšanu izmantojis atsaukšanas paziņojuma veidni un nodrošinājis tiesiskās aizsardzības līdzekļus); **ja nav, tie ir nekavējoties jāveic jums;**

— **pārliecināties, ka ražotājs par bīstamiem ražojumiem ir informējis patērētājus; ja tā nav, tas jādara jums;**

— **informēt valsts iestādes ar *Safety Business Gateway* palīdzību.**

✓ Pārliecināties, ka ražotājam ir **tiešs kanāls patērētāju sūdzībām** par ražojumu drošumu. Ja tā nav, tas jānodrošina jums. Padomāt par pieejamiem formātiem.

✓ **Izmeklēt visas sūdzības** un **informēt citus piegādes ķēdes dalībniekus**.

✓ **Uzturēt iekšējo reģistru** patērētāju sūdzībām, ražojumu atsaukšanai un veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

✓ **Ziņot ražotājam un par produktu atbildīgajai personai ES par ar ražojumiem saistītiem negadījumiem**, par kuriem esat uzzinājis. Ražotājs var jums uzdot par to paziņot iestādēm ar ***Safety Business Gateway*** palīdzību.

✓ **Sadarboties ar tirgus uzraudzības iestādēm**, kad saņemts šāds pieprasījums.

Sīkāku informāciju skatīt 3.1.3. iedaļā par importētāja pienākumiem.

3.1.4. **Esmu izplatītājs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR?**

Kas ir izplatītājs?

RVDR izplatītājs ir definēts kā *jebkura tāda fiziska vai juridiska persona piegādes ķēdē, kas nav ražotājs vai importētājs un kas ražojumu dara pieejamu tirgū.*

Darīt pieejamu tirgū nozīmē *par maksu vai bez maksas komercdarbības veikšanas ietvaros piegādāt ražojumu izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Savienības tirgū.*

Piemēram, izplatītājs var būt uzņēmums, kas dara pieejamu tirgū ražotāja ražojumu ar iepakojumu, kas tulkots konkrētai ES valstij, ja vien tas joprojām tiek pārdots ar ražotāja nosaukumu vai preču zīmi.

Pirms ražojumu dara pieejamu tirgū

1. Jums **jāpārbauda, vai ražotājs un importētājs (attiecīgā gadījumā) ir ievērojis šādas prasības attiecībā uz ražojumu, ko plānojat izplatīt:**

   a) ka uz ražojuma ir tipa, partijas vai sērijas numurs vai cits ražojuma identifikācijas elements, ko patērētāji var viegli saredzēt un izlasīt, vai – ja ražojuma izmēra vai īpašību dēļ tas nav iespējams – vajadzīgā informācija ir sniegta uz iepakojuma vai ražojumam pievienotā dokumentā;

   b) ka ražotājs ir norādījis savu nosaukumu, reģistrēto komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi, savu pasta un elektronisko adresi un sava vienotā kontaktpunkta pasta vai elektronisko adresi, kurā ar to var sazināties, ja šīs adreses atšķiras no ražotāja adresēm. Minēto informāciju norāda uz ražojuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma vai ražojumam pievienotajā dokumentā;

   c) ka ražotāji nodrošina, ka to ražojumam ir pievienotas skaidras instrukcijas un drošības informācija patērētājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi dalībvalsts, kurā ražojums ir darīts pieejams tirgū. Minētā prasība neattiecas, ja ražojumu var droši un ražotāja paredzētajā veidā lietot bez šādām instrukcijām un drošības informācijas;

   d) ja importētājs ir iesaistīts piegādes ķēdē – ka importētājs ir norādījis savu nosaukumu, reģistrēto komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi, savu pasta un elektronisko adresi un, ja tā atšķiras, sava vienotā kontaktpunkta pasta vai elektronisko adresi, kurā ar to var sazināties. Šī informācija ir jānorāda uz ražojuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma vai ražojumam pievienotajā dokumentā;

   e) ka ražotāja vai importētāja nodrošinātajā etiķetē nav papildu marķējuma, kas aizsegtu saskaņā ar ES tiesību aktiem prasīto informāciju.

2. Jums jāpārliecinās, ka laikā, kad esat atbildīgs par ražojumu, **uzglabāšanas vai transportēšanas apstākļi neapdraud tā atbilstību RVDR 5. pantā noteiktajai vispārējā drošuma prasībai**.

   ⇨ Ja, pamatojoties uz jūsu rīcībā esošo informāciju, uzskatāt vai jums ir iemesls uzskatīt, ka **ražojums ir bīstams vai neatbilst iepriekšējā 1. punkta prasībām, jūs nedrīkstat ražojumu darīt pieejamu tirgū**, ja nav panākta ražojuma atbilstība.

3. **Iekšējie procesi**: jums jābūt ieviestiem iekšējiem ražojumu drošuma procesiem, kas jums ļauj izpildīt savus pienākumus saskaņā ar RVDR (piemēram, kvalitātes kontrolei, sūdzību izskatīšanai, zināšanām par ES tiesību aktiem, ko nodrošina darbinieku mācībās par ražojumu drošumu, un ražojumu drošuma mācīšanās ceļu ieviešanai).

Kas jums jādara, ja piedāvājat ražojumu ar tālpārdošanas palīdzību?

Ja nolemjat darīt ražojumu pieejamu tirgū tiešsaistē vai ar citiem tālpārdošanas līdzekļiem, šo ražojumu piedāvājumā (piemēram, ražojuma piedāvājumā jūsu e-veikalā) skaidri un redzami ir jānorāda vismaz šāda informācija:

(a) ražotāja vārds vai nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, kā arī pasta un elektroniskā adrese saziņai;

(b) ja ražotājs nav iedibināts ES – šīs regulas 16. panta 1. punkta vai Regulas (ES) 2019/1020 4. panta 1. punkta nozīmē atbildīgās personas vārds vai nosaukums, pasta un elektroniskā adrese;

(c) informācija, kas ļauj ražojumu identificēt, arī tā attēls, veids un jebkāds cits ražojuma identifikators, kā arī

(d) jebkāds brīdinājums vai drošības informācija, kam jābūt uz ražojuma, tā iepakojuma vai iekļautai pavaddokumentā saskaņā ar šo regulu vai piemērojamiem ES saskaņošanas tiesību aktiem patērētājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi dalībvalsts, kurā ražojums ir darīts pieejams tirgū.

Pēc tam, kad ražojums darīts pieejams tirgū

Jums **pilnībā jāsadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm** attiecībā uz ražojumu drošuma aspektiem kā paskaidrots 3.4.5. punktā.

Ja, pamatojoties uz jūsu rīcībā esošo informāciju, uzskatāt vai jums ir iemesls uzskatīt, ka **ražojums, ko esat darījis pieejamu tirgū, ir bīstams vai neatbilst iepriekšējā 1. punkta prasībām**, jums nekavējoties jāveic šeit norādītie pasākumi:

A) **jāinformē par to attiecīgi ražotājs vai importētājs.**

Šāda informācijas nosūtīšana ir būtiska ātrai drošuma vai neatbilstības problēmas risināšanai;

B) **jāpārliecinās, ka ir veikti nepieciešamie korektīvie pasākumi efektīvai ražojuma atbilstības nodrošināšanai**, (vajadzības gadījumā ieskaitot tā izņemšanu vai atsaukšanu). Ja uzsākat atsaukšanu, skatiet 3.4.1. punktu, kā arī

C) **jānodrošina, ka ar *Safety Business Gateway* starpniecību par to nekavējoties tiek informētas to dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādes, kurās ražojums ir darīts pieejams tirgū**.

Kā man jāinformē tirgus uzraudzības iestādes?

Jums ir jāizmanto *Safety Business Gateway*. Šis rīks ļauj izvēlēties visas dalībvalstis, kurās bīstamais ražojums ir darīts pieejams, un informēt iestādes nekavējoties un vienlaikus.

Kāda veida informācija man ir jāpaziņo iestādēm?

Saistībā ar b) un c) punktu jums jāsniedz attiecīga jums pieejama informācija par:

1) risku patērētāju veselībai un drošībai, skaidri un saprotami aprakstot, kas var notikt ar ražojumu;

2) visiem jau veiktajiem korektīvajiem pasākumiem, kā arī,

3) ja pieejama, to ražojumu daudzumu pa dalībvalstīm, kas joprojām ir apritē tirgū;

D) **jāinformē ražotājs par visiem ražojuma izraisītajiem negadījumiem un jānodrošina, ka tiek informētas kompetentās iestādes.**

Ja jums ir **zināms par ražojuma, kuru darāt pieejamu tirgū, izraisītu negadījumu**, jums bez liekas kavēšanās jāinformē ražotājs. Pienākumu informēt kompetentās iestādes ražotājs var uzdot jums.

Ja jums ir zināms par negadījumu un ražojuma ražotājs nav iedibināts ES, jums jāinformē par ražojumu atbildīgā persona ES. Šai atbildīgajai personai jānodrošina, ka par šo negadījumu tiek informētas tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā negadījums noticis.

Kas ir ar ražojumu drošumu saistīts negadījums?

Negadījumi, par kuriem jāziņo, ir atgadījumi, kas saistīti ar ražojuma lietošanu un kā rezultātā ir iestājusies personas nāve vai nopietna nelabvēlīga ietekme uz šīs personas veselību un drošību. Šī ietekme var būt pastāvīga vai īslaicīga. Tie var ietvert traumas, citus ķermeņa bojājumus, slimības un hronisku ietekmi uz veselību.

Kāds rīks man jāizmanto paziņošanai par negadījumu?

Jums jāizmanto *Safety Business Gateway* (skatīt 3.4.3. punktu).

Kāda veida informācija man jāiekļauj paziņojumā?

Jums jānorāda:

— ražojuma tips un identifikācijas numurs, kā arī

— negadījuma apstākļi, ja tie ir zināmi.

Kontrolsaraksts izplatītājam

Pirms ražojumu darāt pieejamu tirgū

✓ **Pārbaudiet, ka** ražojumam vai tā iepakojumam ir pareizi piestiprināti ražojuma identifikācijas dati, ražotāja un importētāja identifikācija un kontaktinformācija un ka vajadzības gadījumā ražojumam ir pievienotas instrukcijas un drošības informācija.

✓ Pārbaudiet, ka **marķējums neaizsedz nekādu citu obligāto informāciju.**

✓ **Pārliecinieties, ka uzglabāšana vai transportēšana neietekmē ražojuma drošumu vai tā marķējumu.**

✓ Izveidojiet **iekšējos procesus ražojumu drošumam**.

✓ **Norādiet nepieciešamo informāciju par ražojumu tālpārdošanas piedāvājumos:**

— ražojuma identifikācijas datus un tā attēlu;

— ražotāja identifikācijas numuru un kontaktinformāciju;

— par ražojumu atbildīgās personas ES identifikāciju un kontaktinformāciju;

— vajadzības gadījumā instrukcijas un drošības informāciju.

✓ Ja jums ir ieviesta **reģistrācijas shēma vai klientu lojalitātes programma**, jums jāpiedāvā iespēja patērētājiem reģistrēties tajā tikai ar drošību saistītos nolūkos.

✓ **Nedariet pieejamu tirgū neatbilstīgu vai bīstamu ražojumu!** Ja konstatēta jebkāda neatbilstība, **informējiet ražotāju un iestādes**.

Pēc tam, kad ražojums darīts pieejams tirgū

✓ **Ja ražojums, ko darījāt pieejamu, ir bīstams vai neatbilstošs:**

— **informējiet ražotāju vai importētāju;**

— **pārliecinieties, ka ražotājs vai importētājs ir veicis nepieciešamos korektīvos pasākumus** (attiecībā uz atsaukšanu nodrošina, ka tas ir izmantojis atsaukšanas paziņojuma veidni un nodrošina tiesiskās aizsardzības līdzekļus);

— **pārliecinieties, ka ar *Safety Business Gateway* palīdzību nekavējoties tiek informētas valsts iestādes;** informējiet tās, ja ražotājs vai importētājs to nav izdarījis;

— **ražotājam un importētājam par bīstamiem ražojumiem jāinformē patērētāji**, sadarbojieties un proaktīvi izplatiet informāciju.

✓ **Ziņojiet ražotājam un par produktu atbildīgajai personai ES par ar ražojumiem saistītiem negadījumiem**, par kuriem esat uzzinājis. Ražotājs var jums uzdot par to paziņot iestādēm ar ***Safety Business Gateway***palīdzību.

✓ **Sadarbojieties ar tirgus uzraudzības iestādēm**, kad saņemts šāds pieprasījums.

Sīkāku informāciju skatīt 3.1.4. iedaļā par izplatītāja pienākumiem.

3.1.5. **Esmu izpildes pakalpojumu sniedzējs: kādi ir mani pienākumi saskaņā ar RVDR?**

Kas ir izpildes pakalpojumu sniedzējs?

Saskaņā ar RVDR definīciju izpildes pakalpojumu sniedzējs ir *jebkura fiziska vai juridiska persona, kas komercdarbības gaitā* ***sniedz vismaz divus no šādiem pakalpojumiem****: glabāšana noliktavā, iesaiņošana, adresēšana un nosūtīšana, izņemot pasta pakalpojumus, kuri definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/67/EK 2. panta 1. punktā, paku piegādes pakalpojumus, kas definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/644 2. panta 2. punktā, un jebkādus citus pasta pakalpojumus vai kravas transporta pakalpojumus.*

Tam ir konkrēti šādas sekas: ja uzņēmums, kas parasti sniedz tikai starpniecības pakalpojumus (tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātājs), attiecībā uz dažiem ražojumiem sniedz arī uzglabāšanas un iepakošanas pakalpojumus, to uzskatīs par uzņēmēju attiecībā uz šiem ražojumiem (izpildes pakalpojumu sniedzējs).

Ir svarīgi uzsvērt, ka **izpildes pakalpojumu sniedzējus uzskata par uzņēmējiem** saskaņā ar RVDR. Tāpēc jums ir jāievēro turpmāk norādītie vispārēji piemērojami uzņēmēju pienākumi.

— **Iekšējie procesi**: jums jābūt ieviestiem iekšējiem ražojumu drošuma procesiem, kas jums ļauj izpildīt savus pienākumus saskaņā ar RVDR (piemēram, kvalitātes kontrolei, sūdzību izskatīšanai, zināšanām par ES tiesību aktiem, ko nodrošina darbinieku mācībās par ražojumu drošumu, un ražojumu drošuma mācīšanās ceļu ieviešanai), kā arī

— jums **pilnībā jāsadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm** attiecībā uz ražojumu drošuma aspektiem (kā paskaidrots 3.4.5. punktā).

Ir svarīgi arī uzsvērt, ka jūs kā **izpildes pakalpojumu sniedzējs varat automātiski kļūt par atbildīgo uzņēmēju attiecībā uz ražojumu** (sīkāku informāciju skatīt 3.2. punktā), ja šim ražojumam nav ES ražotāja, importētāja vai pilnvarotā pārstāvja, kam uzdots izpildīt šo uzdevumu. Šādā gadījumā uz jums attiecas papildu pienākumi (kā paskaidrots 3.2. punktā).

Kontrolsaraksts izpildes pakalpojumu sniedzējam

✓ Izveidojiet **iekšējos procesus ražojumu drošumam**.

✓ **Ja pamanāt kādu drošības problēmu vai ražojuma neatbilstību, informējiet ražotāju un iestādes**.

✓ **Neaizmirstiet, ka varat automātiski kļūt par personu, kas ES ir atbildīga par konkrētiem ražojumiem, ar kuriem jūs strādājat**! Pārbaudiet un, ja tā ir, pārliecinieties, ka esat spējīgs veikt šos uzdevumus.

✓ **Sadarbojieties ar tirgus uzraudzības iestādēm**, kad saņemts šāds pieprasījums.

Sīkāku informāciju skatīt 3.1.5. iedaļā par izpildes pakalpojumu sniedzēja pienākumiem.

3.2. **Uzņēmējs, kas uzņemas arī atbildīgās personas pienākumus**

Ražojumu, uz kuru attiecas RVDR, nevar laist tirgū bez ES iedibināta uzņēmēja, proti, "atbildīgās personas", kura ir atbildīga par tādu uzdevumu izpildi, kas attiecībā uz minēto ražojumu noteikti Regulas (ES) 2019/1020 4. panta 3. punktā un RVDR 16. pantā.

Kas ir atbildīgā persona?

Atbildīgā persona jebkura no šeit norādītajām:

a) ražotājs, kas ir iedibināts ES;

b) importētājs, ja ražotājs nav iedibināts ES;

c) pilnvarotais pārstāvis, kam ir rakstveida pilnvarojums no ražotāja, kurš norīkojis to veikt atbildīgās personas uzdevumus ražotāja vārdā;

d) izpildes pakalpojumu sniedzējs, kas ir iedibināts ES, attiecībā uz ražojumiem, ar kuriem tas strādā, ja neviens no cits no a), b) un c) apakšpunktā minētajiem uzņēmējiem nav iedibināts ES.

Kādi ir jūsu kā atbildīgās personas uzdevumi?

Jums kā atbildīgajai personai ir **papildu pienākumi** papildus tiem, kas jums jau ir kā uzņēmējam atbilstoši dažādajām iepriekš izskaidrotajām kategorijām. Jums ir šādi papildu uzdevumi:

(a) pārbaudīt, vai ir sagatavota tehniskā dokumentācija, un nodrošināt, ka pēc pieprasījuma tehnisko dokumentāciju var darīt pieejamu tirgus uzraudzības iestādēm;

(b) pēc tirgus uzraudzības iestādes pamatota pieprasījuma sniegt minētajai iestādei visu ražojuma atbilstības pierādīšanai nepieciešamo informāciju un dokumentāciju minētajai iestādei viegli saprotamā valodā;

(c) informēt tirgus uzraudzības iestādes, ja jums ir iemesls uzskatīt, ka ražojums rada risku;

(d) sadarboties ar tirgus uzraudzības iestādēm (ieskaitot, pēc pamatota pieprasījuma) nolūkā:

i. nodrošināt, ka tiek veikti tūlītēji, nepieciešami un korektīvi pasākumi jebkādu neatbilstību RVDR noteiktajām prasībām novēršanai, vai

ii. ja tas nav iespējams, mazināt minētā ražojuma radītos riskus pēc tirgus uzraudzības iestādes pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas, ja uzskatāt vai jums ir iemesls uzskatīt, ka attiecīgais ražojums rada risku;

(e) attiecīgā gadījumā, ņemot vērā iespējamos ar ražojumu saistītos riskus, regulāri pārbaudīt:

i. ka ražojums atbilst ražotāja sagatavotajai tehniskajai dokumentācijai. Tas nozīmē, ka ražotājs ir novērsis vai mazinājis iespējamo(-os) ražojuma radīto(-s) risku(-us), kā aprakstīts tehniskajā dokumentācijā, piemēram, piemērojot attiecīgos Eiropas standartus vai citus līdzekļus, un

ii. ka ražojums atbilst šādām prasībām:

— ka uz ražojuma ir tipa, partijas vai sērijas numurs vai cits elements, kas ļauj ražojumu identificēt un ko patērētāji var viegli redzēt un izlasīt. Vai, ja ražojuma izmēra vai īpašību dēļ tas nav iespējams, nepieciešamā informācija jānorāda uz iepakojuma vai ražojumam pievienotā dokumentā;

— ka ražotājs ir norādījis savu nosaukumu, reģistrēto komercnosaukumu vai reģistrēto preču zīmi, pasta un elektronisko adresi un sava vienotā kontaktpunkta pasta vai elektronisko adresi, kurā ar to var sazināties, ja šīs adreses atšķiras no ražotāja adresēm. Minēto informāciju norāda uz ražojuma vai, ja tas nav iespējams, uz tā iepakojuma vai ražojumam pievienotajā dokumentā;

— ka ražojumam ir pievienotas skaidras instrukcijas un drošības informācija patērētājiem viegli saprotamā valodā, kā noteikusi dalībvalsts, kurā ražojums ir darīts pieejams tirgū. Minētā prasība neattiecas uz gadījumiem, ja ražojumu var droši un ražotāja paredzētajā veidā lietot bez šādām instrukcijām un drošības informācijas.

Pēc tirgus uzraudzības iestāžu pieprasījuma jums jāsniedz dokumentēti pierādījumi par veiktajām pārbaudēm;

(f) nodrošināt, ka uz produkta vai tā iepakojuma, pakas vai pavaddokumenta ir norādīts jūsu nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme un kontaktinformācija (ieskaitot pasta un elektronisko adresi), un

> ***Ko nozīmē "elektroniskā adrese"?***
> Elektroniskā adrese var būt e-pasta adrese vai jūsu tīmekļvietnes īpaša sadaļa, kas ļauj patērētājiem tieši ar jums sazināties. Tīmekļvietne pati par sevi nav pietiekama, ja tā neļauj tieši sazināties ar jums.

(g) Ja jums ir zināms par negadījumu, ko izraisījis ražojums, par kuru esat atbildīgs, jānodrošina, ka, izmantojot *Safety Business Gateway*, bez liekas kavēšanās no brīža, kad uzzinājāt par negadījumu, par šo negadījumu tiek paziņots tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā negadījums noticis. Paziņojumā jānorāda ražojuma veids un identifikācijas numurs, kā arī negadījuma apstākļi, ja tie ir zināmi. Jebkāda cita būtiska informācija jums jāpaziņo kompetentajām iestādēm pēc pieprasījuma.

Sīkāku informāciju par atbildīgo personu pienākumiem skatīt Komisijas dokumentā "Vadlīnijas uzņēmējiem un tirgus uzraudzības iestādēm par Regulas (ES) 2019/1020 par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību 4. panta praktisko īstenošanu". ([25])

Kontrolsaraksts atbildīgajai personai ES

- ✓ **Pārbaudiet, ka ražotājs ir sagatavojis tehnisko dokumentāciju**, un pārliecinieties, ka varat to iesniegt iestādēm pēc pieprasījuma.
- ✓ **Pārliecinieties, ka uz ražojuma vai kopā ar to ir norādīta jūsu identifikācija un kontaktinformācija.**
- ✓ **Regulāri pārbaudiet, ka ražojums atbilst tehniskajai dokumentācijai**: tas nozīmē, ka ražotājs atbilstoši aprakstītajam tehniskajā dokumentācijā ir pienācīgi novērsis vai mazinājis iespējamo(-os) risku(-us), ko varētu radīt ražojums.
- ✓ **Regulāri pārbaudiet, ka ražojumam vai tā iepakojumam ir pareizi piestiprināti ražojuma identifikācijas dati, ražotāja un importētāja identifikācija un kontaktinformācija un vajadzības gadījumā tiem pievienotas instrukcijas un drošības informācija.**
- ✓ **Sadarbojieties ar tirgus uzraudzības iestādēm** un pēc pieprasījuma sniedziet tām visu informāciju un dokumentāciju.
- ✓ **Ja jums kļūst zināms, ka ražojums rada drošuma risku:**
  - — **informējiet valsts iestādes ar *Safety Business Gateway* palīdzību;**
  - — **informējiet ražotāju;**
  - — **pārliecinieties, ka nekavējoties tiek veikti korektīvi pasākumi. Ja ražotājs to nav izdarījis, rīkojieties pats!**
- ✓ **Ziņojiet par ar ražojumiem saistītiem negadījumiem**, par kuriem esat uzzinājis, ar ***Safety Business Gateway*** palīdzību.
- ✓ **Izpildiet pienākumus, kas jums ir kā ražotājam, importētājam, pilnvarotajam pārstāvim vai izpildes pakalpojumu sniedzējam.**

Sīkāku informāciju skatīt 3.2. iedaļā par atbildīgās personas ES pienākumiem.

([25]) Komisijas Paziņojums "Vadlīnijas uzņēmējiem un tirgus uzraudzības iestādēm par Regulas (ES) 2019/1020 par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību 4. panta praktisko īstenošanu" (OV C 100, 23.3.2021., 1.–15. lpp.).

3.3. **Tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji**

Kas ir tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātājs?

"Tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātājs" ir starpniecības pakalpojuma sniedzējs, kas izmanto tiešsaistes saskarni, kura ļauj patērētājiem noslēgt distances līgumus ar tirgotājiem par ražojumu pārdošanu. Tāpēc šie uzņēmumi sniedz tikai tiešsaistes starpniecības pakalpojumus attiecībā uz konkrētu ražojumu.

Ja jūsu uzņēmums sniedz arī vienu vai vairākus uzņēmēju pakalpojumus, tad tas darbojas šādā statusā un uz to attiecas attiecīgā uzņēmēja pienākumi. Ja attiecībā uz konkrētu ražojumu sniedz uzņēmums arī uzņēmēja pakalpojumus, skatiet šo pamatnostādņu 3.1. un 3.2. punktu.

Kādi ir mani kā tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātāja pienākumi saskaņā ar RVDR?

Ir svarīgi uzsvērt, ka tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem RVDR noteiktie pienākumi saistībā ar ražojumu drošumu papildina un precizē dažus to pienākumus, kas noteikti Digitālo pakalpojumu aktā ("DPA") ([26]).

Šeit norādītie pienākumi, kas izklāstīti RVDR IV nodaļā, attiecas uz visiem tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem, izņemot to, ka ar zvaigznīti (*) apzīmētie pienākumi attiecas tikai uz i) vidējiem vai lieliem uzņēmumiem un ii) mikrouzņēmumiem / maziem uzņēmumiem, ja šie mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi ir atzīti par "ļoti lielu tiešsaistes platformu vai meklētājprogrammu" DPA nozīmē ([27]).

Jums kā tiešsaistes tirdzniecības vietas nodrošinātājam saskaņā ar RVDR ir turpmāk norādītie pienākumi.

— Jums jāizraugās **vienots kontaktpunkts**, kas nodrošina tiešu elektronisku saziņu **ar dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādēm** par ražojumu drošuma jautājumiem.

— Jums **jāreģistrējas *Safety Gate* portālā** un *Safety Gate* portālā jānorāda informācija par savu vienoto kontaktpunktu.

— Jums **jāizraugās vienots kontaktpunkts, kas nodrošina iespēju patērētājiem tieši un ātri sazināties** ar jums par ražojumu drošuma jautājumiem.

— Jums jānodrošina, ka jūs esat **ieviesis iekšējos procesus** attiecībā uz ražojumu drošumu, lai bez nepamatotas kavēšanās varētu izpildīt attiecīgās RVDR prasības. Šiem iekšējiem procesiem jāietver mehānismi, kas ļauj tirgotājiem (jūsu darījumu partneriem) nodrošināt:

  — nepieciešamo informāciju par ražojuma drošumu un izsekojamību un

  — savu pašsertifikāciju, ar kuru tie apņemas piedāvāt tikai tādus ražojumus, kas atbilst ES ražojumu drošuma noteikumiem, un papildu identifikācijas informāciju saskaņā ar DPA prasībām.

([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1.–102. lpp.).

([27]) RVDR 22. panta 7., 9. un 11. punktā ir ietvertas konkrētu DPA, proti, tā 23. un 31. panta, pienākumu specifikācijas, un tādējādi ir ievērota tā piemērošanas joma. Saskaņā ar 19. pantu (saistībā ar DPA 23. pantu un vispārīgāk – pienākumiem, kas noteikti DPA III nodaļas 3. iedaļā) un DPA 29. pantu (saistībā ar DPA 31. pantu un vispārīgāk – DPA III nodaļas 4. iedaļā noteiktajiem pienākumiem) šie pienākumi principā nav piemērojami platformu nodrošinātājiem, kas kvalificējami kā mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi (SMicE). Tomēr gan DPA 19. panta 2. punktā, gan 29. panta 2. punktā ir paredzēta atkāpe no šā principa, proti, ka šie pienākumi patiešām attiecas uz *SMicE* platformu, kas vienlaikus ir apzīmēta kā *VLOP*/*VLOSE*. Tāpēc apgalvojums tabulā nozīmē, ka RVDR iekļautās DPA pienākumu specifikācijas attiecas uz jebkuru platformu, ko nodrošina vidējie un lielie uzņēmumi (kā parasti paredzēts saskaņā ar DPA 19. un 29. pantu), kā arī uz jebkuru *SMicE* nodrošinātu platformu, kas vienlaikus ir apzīmēta kā *VLOP*/*VLOSE*, jo tādā gadījumā nav attiecināms atbrīvojums no DPA 3. un 4. iedaļas piemērošanas.

— Jums jāveic nepieciešamie pasākumi valsts iestāžu izdoto **rīkojumu saņemšanai un apstrādei** un jārīkojas bez nepamatotas kavēšanās (un jebkurā gadījumā **divu darbdienu** laikā pēc rīkojuma saņemšanas). Par rīkojuma ietekmi jums elektroniski, izmantojot *Safety Gate* portālā publicēto tirgus uzraudzības iestādes kontaktinformāciju, jāinformē izdevēja tirgus uzraudzības iestāde. Šāds rīkojums varētu likt jums uz noteiktu laiku **izņemt no savas tiešsaistes saskarnes visu identisko saturu**, kas attiecas uz attiecīgā bīstamā ražojuma piedāvājumu, lai atspējotu piekļuvi tam, vai parādīt skaidru brīdinājumu.

— Jums **jāņem vērā regulāra informācija par bīstamiem ražojumiem, ko paziņojušas tirgus uzraudzības iestādes** un kas saņemta ar *Safety Gate* portāla palīdzību. Tas jums palīdzēs piemērot **savus brīvprātīgos pasākumus**, lai vajadzības gadījumā atklātu, identificētu un izņemtu saturu, kas attiecas uz bīstamu ražojumu piedāvājumiem, vai atspējotu piekļuvi tam savā tiešsaistes tirdzniecības vietā (ieskaitot ar sadarbspējīgas saskarnes ar *Safety Gate* portālu palīdzību). Par visiem jūsu veiktajiem pasākumiem jums jāinformē tirgus uzraudzības iestāde, kas sniegusi paziņojumu *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmai, izmantojot tirgus uzraudzības iestādes kontaktinformāciju, kas publicēta *Safety Gate* portālā.

— Jums jāspēj **saņemt ar ražojumu drošuma jautājumiem saistītus paziņojumus** no trešām personām (ieskaitot no patērētājiem un patērētāju organizācijām) un **apstrādāt tos bez liekas kavēšanās un jebkurā gadījumā trīs darbdienu laikā** pēc paziņojuma saņemšanas.

— (*) Attiecībā uz ražojumu drošumu jums **jāizmanto vismaz *Safety Gate* portālā esošā informācija**, lai **nodrošinātu atbilstību DPA 31. panta 3. punktā noteiktajām *ex post* izlases veida pārbaudēm**.

— (*) Saistībā ar ražojumu drošumu jums **uz saprātīgu laikposmu** un pēc iepriekšēja brīdinājuma izdošanas jāaptur savu pakalpojumu sniegšana **tirgotājiem, kuri bieži piedāvā nedrošus ražojumus**.

— (*) Saistībā ar informāciju par ražojumu drošumu jums **jāizstrādā un jāorganizē sava tiešsaistes saskarne** tā, lai **tirgotāji, kas piedāvā ražojumu, par katru piedāvāto ražojumu varētu sniegt vismaz šeit norādīto informāciju un tiktu nodrošināts, ka šī informācija tiek izvietota** vai citādi darīta viegli pieejama patērētājiem ražojumu sarakstā:

  — ražotāja nosaukums, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, kā arī pasta un elektroniskā adrese, kur ar ražotāju var sazināties;

  — ja ražotājs nav iedibināts ES – RVDR 16. panta 1. punkta vai Regulas (ES) 2019/1020 4. panta 1. punkta nozīmē atbildīgās personas vārds vai nosaukums, pasta un elektroniskā adrese;

  — informācija, kas ļauj ražojumu identificēt, arī tā attēls, veids un jebkāds cits ražojuma identifikators, un

  — jebkāds brīdinājums vai drošības informācija, kam jābūt viegli saprotamā valodā un piestiprinātai pie ražojuma vai kas jāpievieno tam saskaņā ar RVDR vai piemērojamiem ES saskaņošanas tiesību aktiem patērētājiem, kā noteikusi dalībvalsts, kurā ražojums ir darīts pieejams tirgū.

— Jums **jāsadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm, tirgotājiem un attiecīgajiem uzņēmējiem** attiecībā uz to ražojumu drošumu, kas tiek piedāvāti tiešsaistē, izmantojot jūsu pakalpojumus. Tam jo īpaši jāietver šeit norādītais:

  — sadarbība attiecībā uz **ražojumu atsaukumiem**:

    — tieši informējot visus skartos patērētājus, kuri iegādājušies attiecīgo ražojumu ar jūsu saskarnes palīdzību;

    — publicējot informāciju par ražojumu atsaukšanu drošuma dēļ savās tiešsaistes saskarnēs un

    — vispārīgi sadarbojoties ražojumu efektīvas atsaukšanas interesēs;

— attiecīgo uzņēmēju informēšana, ja esat izņēmis ar tiem saistītu ražojumu;

— informācijas sniegšana valstu iestādēm par bīstamiem ražojumiem ar *Safety Business Gateway* starpniecību;

— sadarbība ar uzņēmējiem un tirgus uzraudzības iestādēm saistībā ar jums paziņotajiem **negadījumiem**;

— sadarbība ar citām attiecīgām iestādēm, ieskaitot tiesībaizsardzības iestādes, saistībā ar nedrošiem ražojumiem un **attiecīgās piegādes ķēdes noteikšanā**;

— atļauja **datu iznīcināšanai** ražojumu drošuma nolūkos, ja to pieprasa tirgus uzraudzības iestāde, un vispārīga atļauja tirgus uzraudzības iestāžu izmantotajiem tiešsaistes rīkiem bīstamu ražojumu noteikšanai **piekļūt jūsu saskarnēm**.

Lai atvieglotu jūsu pienākumu izpildi, Komisija ir izstrādājusi *Safety Gate* portāla sadarbspējīgu saskarni, kas ļauj tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem izveidot saites savās saskarnēs.

Paraugprakse

— Tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji tiek mudināti pievienoties attiecīgajiem saprašanās memorandiem, kas attiecas uz ražojumu drošumu (piemēram, Produktu drošuma solījumam+) ([28]).

— Tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji tiek mudināti pārbaudīt ražojumus *Safety Gate* portālā pirms to ievietošanas savā saskarnē.

Kontrolsaraksts tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem

✓ **Izraugieties vienotu kontaktpunktu**, kas nodrošina tiešu elektronisku saziņu **ar valsts iestādēm** un **ar patērētājiem** (tas var būt viens un tas pats kontaktpunkts vai divi dažādi kontaktpunkti).

✓ **Reģistrējieties *Safety Gate* portālā.**

✓ **Izveidojiet iekšējos procesus ražojumu drošumam.** Tiem jāietver mehānismi, kas ļauj tirgotājiem sniegt prasīto informāciju par ražojumu drošumu un izsekojamību, to pašsertifikāciju un citas DPA prasības.

✓ **Pārliecinieties, ka varat saņemt un apstrādāt valsts iestāžu izdotos rīkojumus** un veikt nepieciešamās darbības bez liekas kavēšanās un jebkurā gadījumā **divu darbdienu laikā. Ziņojiet iestādēm. Izsekojiet un atspējojiet piekļuvi sarakstiem ar identisku ražojumu, ja tas prasīts rīkojumos.**

✓ **Ņemiet vērā informāciju par bīstamiem ražojumiem no *Safety Gate* portāla esošajos izsekošanas vai uzticamības pārbaudes mehānismos.**

✓ **Pārliecinieties, ka jūs spējat saņemt paziņojumus par produktu drošuma jautājumiem no trešām personām un apstrādāt tos bez liekas kavēšanās** un jebkurā gadījumā **trīs darbdienu laikā**.

✓ **Sadarbojieties ar tirgus uzraudzības iestādēm, tirgotājiem un attiecīgajiem uzņēmējiem.**

Papildu pienākumi vidējiem vai lieliem uzņēmumiem un mikrouzņēmumiem/maziem uzņēmumiem, ja šie mikrouzņēmumi un mazie uzņēmumi ir atzīti par "ļoti lielu tiešsaistes platformu vai meklētājprogrammu" DPA nozīmē

✓ **Izmantojiet*Safety Gate* portāla informāciju nepieciešamajām *ex post* izlases veida pārbaudēm.**

✓ **Uz saprātīgu laikposmu** un pēc iepriekšēja brīdinājuma apturiet pakalpojumu sniegšanu **tirgotājiem, kuri bieži piedāvā nedrošus ražojumus.**

([28]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/productSafetyPledge.

✓ **Izstrādājiet un organizējiet savu tiešsaistes saskarni tā**, lai **tirgotāji varētu sniegt vismaz šeit norādīto informāciju par katru piedāvāto ražojumu un tiktu nodrošināts, ka informācija patērētājiem tiek izvietota** vai darīta viegli pieejama ražojumu sarakstā:

— ražojuma identifikācijas dati un tā attēls;

— ražotāja identifikācijas numurs un kontaktinformācija;

— par ražojumu atbildīgās personas ES identifikācija un kontaktinformācija, kā arī

— vajadzības gadījumā instrukcijas un drošības informācija.

Sīkāku informāciju skatīt 3.3. iedaļā par tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāju pienākumiem.

3.4. **Vispārīgi pienākumi un instrumenti**

3.4.1. **Patērētāju informēšana par ražojumu atsaukšanu drošuma dēļ un drošuma brīdinājumiem**

Atkarībā no jūsu attiecīgajiem pienākumiem saskaņā ar RVDR (skatīt iepriekš 3.1.–3.3. punktu) jums var prasīt nodrošināt ražojuma drošu lietošanu, proti, informēt patērētājus par ražojumu atsaukumiem drošības dēļ vai drošuma brīdinājumiem.

Visefektīvākais veids patērētāju informēšanai un reaģēšanai uz atsaukumiem un drošības brīdinājumiem ir tieša saziņa ar patērētājiem.

Kad tieša saziņa ar patērētājiem ir pienākums?

Tieša saziņa ar patērētājiem ir obligāta, ja patērētājus skar ražojuma atsaukšana drošuma dēļ vai ja patērētājiem ir jādara zināma konkrēta informācija, lai nodrošinātu ražojuma drošu lietošanu (drošības brīdinājums).

Skartos patērētājus var noteikt vienā no diviem veidiem:

— tieši jūs, izmantojot jūsu savāktos klientu personas datus, vai

— ar trešās personas (piemēram, īpašas struktūras, kas atbild par datu par mehānisko transportlīdzekļu lietotājiem vākšanu) starpniecību.

Vai man ir tieši jāinformē patērētāji?

Jūsu pienākums ir nodrošināt, ka patērētāji tiek tieši un bez liekas kavēšanās informēti par ražojuma atsaukšanu drošuma dēļ vai par drošuma brīdinājumu, bet patērētājus var informēt cits dalībnieks.

— Parasti ar patērētājiem jāsazinās tam piegādes ķēdes dalībniekam, kuram ir piekļuve klientu personas datiem (piemēram, izmantojot pirkšanas datus, klientu lojalitātes programmas vai reģistrācijas shēmas). Tāpēc gadījumos, kad ir runa par ražojumu atsaukšanu vai drošuma brīdinājumiem, būtiska ir sadarbība piegādes ķēdē.

— Vai arī patērētājus var informēt trešā persona, kurai ir piekļuve viņu kontaktinformācijai (piemēram, struktūra, kas atbild par datu vākšanu par mehānisko transportlīdzekļu lietotājiem).

Vai šis pienākums ir saderīgs ar prasībām attiecībā uz personas datiem?

Jā, uzņēmēju un tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāju juridiskais pienākums izmantot visus to rīcībā esošos klientu datus patērētāju informēšanai par atsaukšanu un drošības brīdinājumiem ir pilnībā saderīgs ar ES tiesību aktiem par personas datiem.

Jums šis pienākums jāatspoguļo paziņojumā par privātumu un citā klientiem sniegtā informācijā par personas datiem.

Vai man ir jāinformē tikai patērētāji vai jāinformē arī uzņēmumi, kas ir iegādājušies ražojumu, uz kuru attiecas ražojuma atsaukšana drošuma dēļ vai drošuma brīdinājums?

Pat tad, ja ražojumu atsaukšana drošuma dēļ un drošuma brīdinājumi galvenokārt ir paredzēti patērētājiem, tam nevajadzētu liegt jums informēt visu veidu klientus, jo īpaši tādus mikrouzņēmumus un mazos uzņēmumus, kas darbojas kā patērētāji.

Kādi ir noteikumi attiecībā uz reģistrācijas shēmām un klientu lojalitātes programmām?

RVDR ir noteikti jauni pienākumi, ja jums ir (vai plānojat tādu ieviest):

— **reģistrācijas shēma**, ar kuras palīdzību patērētāji pēc ražojuma iegādes var brīvprātīgi paziņot ražotājam informāciju, piemēram, savu vārdu un uzvārdu, kontaktinformāciju, ražojuma modeli vai sērijas numuru, un varētu gūt no tā zināmu labumu, vai

— **klientu lojalitātes programma**, kas ļauj identificēt patērētāju nopirktos ražojumus (piemēram, klientiem ir lojalitātes karte, kas tiek skenēta, iegādājoties ražojumus, un uzņēmumam, kurš ir izveidojis lojalitātes programmu, ir pieejama viņu pirkumu vēsture). Tas neattiecas uz klientu lojalitātes programmām, kas neļauj identificēt patērētāju nopirktos ražojumus (piemēram, lojalitātes kartēm, ar kurām klienti saņem dažas priekšrocības par noteiktu pirkuma summu, bet netiek reģistrēti dati par to, kurus ražojumus klients ir iegādājies).

Abas sistēmas ir efektīvs veids, kā identificēt klientus, kurus ietekmē ražojuma atsaukšana drošuma dēļ vai drošuma brīdinājums. Tomēr klienti var izvēlēties tās neizmantot, jo viņus neinteresē citi reģistrācijas sistēmas vai klientu lojalitātes programmas piedāvātie ieguvumi, un jo īpaši viņi var nevēlēties, ka ar viņiem sazinās tirgvedības nolūkos.

Saskaņā ar RVDR, ja jums ir ieviesta reģistrācijas shēma vai klientu lojalitātes programma, jums jāļauj patērētājiem izvēlēties pievienoties reģistrācijas shēmai vai klientu lojalitātes programmai tikai ar drošību saistītos nolūkos.

Tas nozīmē, ka klientiem vajadzētu būt iespējai norādīt savu kontaktinformāciju tikai nolūkā saņemt drošības informāciju (piemēram, ražojumu atsaukumus drošības dēļ vai drošības brīdinājumus). Šādā gadījumā klientu dati jāizmanto tikai nolūkā sazināties atsaukšanas vai drošuma brīdinājuma gadījumā, un tos nevajadzētu apstrādāt nekādā citā nolūkā (piemēram, tirgvedībai).

Vai man ir citi pienākumi informēt patērētājus?

Ir pietiekami, ka esat pārliecināts, ka ir notikusi tieša saziņa ar visiem skartajiem patērētājiem, lai iegūtu informāciju par ražojuma atsaukšanu drošuma dēļ vai drošuma brīdinājumu. Tomēr tas var būt iespējams tikai attiecībā uz ražojumiem, kuriem ir mazas ražošanas partijas vai par kuriem ir viegli pieejami patērētāju dati.

Visos pārējos gadījumos jums ir jāizplata skaidrs un redzams atsaukšanas paziņojums (skatīt 3.4.1. punktu) vai drošības brīdinājums ar citu piemērotu kanālu palīdzību, nodrošinot pēc iespējas plašāku tvērumu. Tie var būt, piemēram, uzņēmuma tīmekļvietne, sociālie mediji, informatīvi izdevumi, mazumtirdzniecības vietas un attiecīgā gadījumā paziņojumi medijos un citos komunikācijas kanālos.

Atsaukšanas paziņojums

Patērētājiem sniegtajai rakstveida informācijai par ražojuma atsaukšanu drošuma dēļ ir jābūt atsaukšanas paziņojuma formā. Atsaukšanas paziņojumam ir jābūt patērētājiem viegli saprotamam un pieejamam tās(-o) dalībvalsts(-u) valodā(-ās), kurā(-ās) ražojums ir laists tirgū.

RVDR ir uzskaitīti elementi, kas jāietver atsaukšanas paziņojumā:

— virsraksts, kas sastāv no vārdiem “Ražojuma atsaukšana drošuma dēļ”;

— skaidrs atsauktā ražojuma apraksts, tostarp:

  — ražojuma attēls, nosaukums un zīmols;

  — ražojuma identifikācijas numuri, piemēram, partijas vai sērijas numurs, un attiecīgā gadījumā grafiska norāde par to, kur tos atrast uz ražojuma, kā arī

  — informācija par to, kad un kur ražojums tika pārdots un kurš to pārdeva, ja tāda ir pieejama;

— skaidrs apraksts par apdraudējumu, kas saistīts ar atsaukto ražojumu, izvairoties no jebkādiem elementiem, kas var mazināt patērētāju priekšstatu par risku, (piemēram, tādiem terminiem un frāzēm kā “brīvprātīgi”, “piesardzīgi”, “pēc saviem ieskatiem”, “retos gadījumos” vai “konkrētās situācijās”, kā arī norādot, ka nav ziņots par negadījumiem);

— skaidrs apraksts par darbībām, kas patērētājiem jāveic, arī norādījums nekavējoties pārtraukt atsauktā ražojuma lietošanu;

— skaidrs patērētājiem pieejamo tiesiskās aizsardzības līdzekļu apraksts;

— bezmaksas tālruņa numurs vai interaktīvs tiešsaistes pakalpojums, kur patērētāji var saņemt vairāk informācijas attiecīgajā(-s) ES oficiālajā(-s) valodā(-s);

— attiecīgā gadījumā mudinājums paziņot citiem cilvēkiem par atsaukšanas informāciju.

Atsaukšanas paziņojumu veidne ([29]) ir noteikta Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2024/1435, un tā ir pieejama *Safety Gate* portālā tādā formātā, kas ļauj uzņēmējiem viegli izveidot atsaukšanas paziņojumu.

Kā padarīt informāciju pieejamu personām ar invaliditāti?

Saskaņā ar RVDR jums ir pienākums atsaukšanas informāciju darīt pieejamu personām ar invaliditāti. ([30]). Piemēram, ja atsaukšanas paziņojums tiek kopīgots tiešsaistē, tajā jāņem vērā paraugprakse attiecībā uz tīmekļa pieejamību. Ja svarīga informācija par atsaukto ražojumu vai to ražojumu identifikāciju, uz kuriem attiecas atsaukšana, ir iekļauta attēlā, tā jānorāda arī tekstuāli, lai tā būtu mašīnlasāma. Ja iespējams, jābūt elastīgi regulējamam attēla palielinājumam, spilgtumam un kontrastam. Turklāt jānodrošina attēla sadarbspēja ar paziņojuma navigācijas programmām un palīgierīcēm.

3.4.2. **Kādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi man jāpiedāvā patērētājiem, ja atsaucu ražojumu drošuma dēļ?**

Ražojuma atsaukšanas gadījumā jums ir jāpiedāvā patērētājam izvēle starp vismaz diviem šādiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem:

— atsauktā ražojuma **remontēšanu**;

— atsauktā ražojuma **aizstāšanu** ar drošu tāda paša veida ražojumu, kam ir vismaz tāda pati vērtība un kvalitāte, vai

— atsauktā ražojuma vērtības pienācīgu **atmaksu**. Šādā gadījumā kompensācijas summai jābūt vismaz vienādai ar patērētāja samaksāto cenu. Valsts tiesību aktos var būt paredzēta papildu kompensācija.

Lai mudinātu patērētājus piedalīties atsaukšanā, jūs varat piedāvāt papildu stimulus (piemēram, atlaides vai talonus).

Izņēmuma kārtā jūs varat piedāvāt patērētājam tikai vienu tiesiskās aizsardzības līdzekli, ja:

— citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi nebūtu iespējami vai

— citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi radītu nesamērīgas izmaksas salīdzinājumā ar ierosināto tiesiskās aizsardzības līdzekli.

Tas jāizvērtē, ņemot vērā visus apstākļus, ieskaitot to, vai alternatīvo tiesiskās aizsardzības līdzekli varētu nodrošināt bez ievērojamu neērtību radīšanas patērētājam.

Jebkurā gadījumā tiesiskās aizsardzības līdzeklim vienmēr vajadzētu būt efektīvam, bezmaksas un savlaicīgam. Tam **nevajadzētu radīt ievērojamas neērtības patērētājam.** Patērētājam nav jāsedz izmaksas, kas saistītas ar ražojuma nosūtīšanu vai cita veida nodošanu atpakaļ. Attiecībā uz ražojumiem, kas pēc savas būtības nav pārnēsājami, jums jāorganizē ražojuma savākšana.

([29]) Pielikumā Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2024/1435 (2024. gada 24. maijs), ar ko paredz noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/988 piemērošanu attiecībā uz atsaukšanas paziņojuma veidnes izveidi (OV L 2024/1435, 27.5.2024., 1. lpp.).

([30]) Jānorāda, ka ražojumiem, uz kuriem attiecas Eiropas Piekļūstamības akts (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70.–115. lpp.)), ir jāatbilst tā piekļūstamības prasībām. Direktīvā noteikts, ka uzņēmējiem jānodrošina, ka šiem produktiem ir pievienotas instrukcijas un drošības informācija patērētājiem un citiem galalietotājiem viegli saprotamā valodā Tas ietver arī personas ar invaliditāti, un šai informācijai jābūt pieejamai, ievērojot direktīvas I pielikuma prasības.

Kādos gadījumos patērētājam automātiski ir tiesības uz atmaksu?

Patērētājam ir tiesības uz ražojuma vērtības atmaksu, ja saprātīgā termiņā neesat pabeidzis remontu vai nomaiņu, neradot ievērojamas neērtības patērētājam.

Vai es varu lūgt patērētājiem pašiem salabot vai utilizēt bīstamu ražojumu?

Jūs varat lūgt patērētājiem salabot ražojumu, ja viņi to var viegli un droši izdarīt (piemēram, nomainīt akumulatoru klēpjdatoram, ja nebūtu vajadzīgas īpašas prasmes). Tas ir skaidri jāapraksta atsaukšanas paziņojumā. Jums ir jānodrošina patērētājiem nepieciešamās instrukcijas un attiecīgā gadījumā bezmaksas rezerves daļas vai programmatūras atjauninājumi.

Ja patērētāji var viegli un droši utilizēt bīstamo ražojumu, jūs, iespējams, to varat iekļaut kā vienu no veicamajiem pasākumiem. Tam tā nevajadzētu būt gadījumā, ja, piemēram, ražojums pēc tā utilizēšanas rada ugunsgrēka risku.

Kāda ir saikne ar Direktīvu (ES) 2019/770 ([31]) **un Direktīvu (ES) 2019/771** ([32])**?**

Direktīvās (ES) 2019/770 un (ES) 2019/771 ir noteikti līgumiski tiesiskās aizsardzības līdzekļi preču neatbilstības līgumam gadījumā. RVDR noteikumu par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem mērķis ir nodrošināt bīstamu ražojumu izņemšanu no tirgus un pienācīgus tiesiskās aizsardzības līdzekļus patērētājiem. Salīdzinājumā ar Direktīvām (ES) 2019/770 un (ES) 2019/771 RVDR ir šādas īpašas iezīmes:

— ja ražojums tiek atsaukts saskaņā ar RVDR, tiesiskās aizsardzības līdzekļu aktivizēšanai nav laika ierobežojumu;

— patērētājam ir tiesības pieprasīt tiesiskās aizsardzības līdzekļus no attiecīgā uzņēmēja, kas ir atbildīgs par atsaukšanu, nevis no tirgotāja, un

— atsaukšanas gadījumā patērētājam nav jāpierāda, ka ražojums ir bīstams.

Patērētāji var izvēlēties izmantot vai nu tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas paredzēti bīstama ražojuma atsaukšanas gadījumā saskaņā ar RVDR, vai tiesiskās aizsardzības līdzekļus preču neatbilstības līgumam gadījumā.

Piemērs. Ražotāja iniciētas ražojuma atsaukšanas gadījumā patērētāji var pieprasīt tiesiskās aizsardzības līdzekļus, pamatojoties uz atsaukšanas paziņojumu, vai attiecīgā gadījumā pieprasīt pārdevējam tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kuru pamatā ir bīstamās preces neatbilstība līgumam.

Jebkurā gadījumā:

— kad patērētājiem ir nodrošināts tiesiskās aizsardzības līdzeklis saskaņā ar RVDR, viņi nevar pieprasīt tiesiskās aizsardzības līdzekli par preces neatbilstību līgumam, jo ražojums bija bīstams, un,

— kad patērētājiem ir nodrošināts tiesiskās aizsardzības līdzeklis saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/770 vai Direktīvu (ES) 2019/771, viņi saistībā ar to pašu drošuma problēmu nevar pieprasīt tiesiskās aizsardzības līdzekli saskaņā ar RVDR.

Tomēr, ja patērētājam pēc bīstama ražojuma atsaukšanas ir nodrošināts tiesiskās aizsardzības līdzeklis, bet nav izpildītas citas prasības attiecībā uz atbilstību saistībā ar to pašu preci, pārdevējs ir atbildīgs par šādu preces neatbilstību līgumam.

([31]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/770 (2019. gada 20. maijs) par dažiem digitālā satura un digitālo pakalpojumu piegādes līgumu aspektiem (OV L 136, 22.5.2019., 1.–27. lpp.).

([32]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/771 (2019. gada 20. maijs) par atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK un atceļ Direktīvu 1999/44/EK (OV L 136, 22.5.2019., 28.–50. lpp.).

3.4.3. **Kas ir *Safety Business Gateway*?**

Safety Gate sastāv no trim elementiem:

— ātrās brīdināšanas sistēmas bīstamu nepārtikas preču jomā, ar kuras palīdzību valstu iestādes un Komisija var apmainīties ar informāciju par šādiem ražojumiem (***Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēma**);

— tīmekļa portāla sabiedrības informēšanai par pasākumiem, kas veikti attiecībā uz bīstamiem ražojumiem un kas dod arī iespēju iesniegt sūdzības, kā arī dotu iespēju tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem reģistrēt savu kontaktpunktu (***Safety Gate* portāls** ([33]));

— tīmekļa portāla, kas ļauj uzņēmumiem izpildīt savu pienākumu informēt iestādes un patērētājus par bīstamiem ražojumiem un negadījumiem (***Safety Business Gateway***).

***Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēma** ir platforma, ar kuras palīdzību iestādes un Komisija apmainās ar informāciju par veiktiem pasākumiem attiecībā uz bīstamiem nepārtikas ražojumiem. Sistēma ietver gan publisku informāciju, gan ierobežotas pieejamības konfidenciālu informāciju, kas ir pieejama tikai reģistrētām iestādēm.

Lai informētu par bīstamiem ražojumiem plašu sabiedrību, ***Safety Gate* portālā** tiek publicēts trauksmes informācijas izvilkums no ātrās brīdināšanas sistēmas. Lai atvieglotu saziņu ar iestādēm par ražojumu drošuma jautājumiem, **tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem** ir jāreģistrē savi kontaktpunkti *Safety Gate* portālā. Reģistrēti tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātāji var pieprasīt sadarbspējas akreditācijas datus, kas nodrošina tiem iespēju automātiski saņemt jaunus brīdinājumus tūlīt pēc to publicēšanas *Safety Gate* portālā.

Safety Business Gateway ir rīks, kas uzņēmumiem jāizmanto, lai informētu tirgus uzraudzības iestādes par:

— bīstamiem ražojumiem, ko tie darījuši pieejamus tirgū, un/vai

— negadījumiem, kas notikuši saistībā ar šādiem ražojumiem.

Safety Business Gateway ir pieejama *Safety Gate* portālā ([34]).

Kāda veida informācija man jāievada *Safety Business Gateway*?

Paziņojuma iesniegšanai ar *Safety Business Gateway* starpniecību jums ir jāizveido "EU Login" konts vai jāpiesakās savā esošajā "EU Login" kontā.

Tad jums ir jāiekodē *Safety Business Gateway* informācija ražojuma identificēšanai, ražojuma riska vai notikušā negadījuma precizēšanai un informācijas par ražojuma piegādes ķēdi norādīšanai.

Kas notiek ar ievadīto informāciju? Vai tā automātiski kļūst par paziņojumu *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmā?

Safety Business Gateway ievadītā informācija nekavējoties tiek darīta pieejama visām attiecīgajām tirgus uzraudzības iestādēm.

Ja ir izpildīti attiecīgie kritēriji, iestāde, pamatojoties uz sniegto informāciju, var nolemt izveidot paziņojumu *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmā.

Ja esat iesniedzis riska novērtējumu, tas ir tikai indikatīvs atbildīgajai iestādei, kas var novērtēt riska līmeni atšķirīgi.

Vai patērētāju informēšanas nolūkā varu izmantot *Safety Business Gateway*?

Jā. *Safety Business Gateway* varat iesniegt informāciju, kas paredzēta patērētāju brīdināšanai (piemēram, ražojuma drošuma atsaukšanas paziņojumu). Attiecīgā valsts iestāde pārbaudīs iesniegto informāciju un, ja tā atbildīs kritērijiem, izveidos paziņojumu *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmā, pamatojoties uz *Safety Business Gateway* lietu. Pēc tam publiskā informācija patērētājiem tiks darīta pieejama *Safety Gate* portālā. Tomēr tas neaizstāj jūsu pienākumu tieši uzrunāt patērētājus un attiecīgā gadījumā plaši izplatīt informāciju.

([33]) *Safety Gate* portāls ir pieejams šeit: https://ec.europa.eu/safety-gate/
([34]) https://webgate.ec.europa.eu/safety-business-gateway/

3.4.4. **Būtiska pārveidošana**

Ir būtiski, lai ražojumi būtu droši visā to kalpošanas laikā.

Ražojuma pārveidošana ar fiziskiem vai digitāliem līdzekļiem var ietekmēt ražojumu un tā īpašības tādā veidā, kas nav paredzēts sākotnējā ražojuma riska novērtējumā un kas varētu apdraudēt ražojuma drošumu Tāpēc šāda pārveidošana, ko veic **fiziska vai juridiska persona**, jāuzskata par būtisku pārveidošanu, un, ja to neveic patērētājs vai cita persona patērētāja vārdā, tās rezultātā **ražojums jāuzskata par jaunu cita ražotāja ražojumu.**

Lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā noteiktajai vispārējā drošuma prasībai, personu, kas veic minēto būtisko pārveidošanu, uzskata par ražotāju un tai piemēro tādi paši pienākumi. Minētā prasība jāpiemēro tikai attiecībā uz **ražojuma pārveidoto daļu, ja vien pārveidošana neietekmē visu ražojumu kopumā**. Lai izvairītos no nevajadzīga un nesamērīga sloga, personai, kas veic minēto būtisko pārveidošanu, nevajadzētu pieprasīt atkārtoti veikt testus un sagatavot jaunu dokumentāciju attiecībā uz ražojuma aspektiem, kurus pārveidošana neietekmē.

Pienākumam pierādīt, ka pārveidošana neietekmē ražojumu kopumā, vajadzētu būt tās personas ziņā, kas veic būtisko pārveidošanu.

Ņemiet vērā arī to, ka tad, ja **maināt ražojumu zīmolu un laižat tos tirgū ar savu nosaukumu**, jūs **tiekat uzskatīts par šā ražojuma ražotāju** un jums ir jāuzņemas visi ražotāja pienākumi.

3.4.5. **Sadarbība ar tirgus uzraudzības iestādēm**

Uzņēmējiem ir rūpīgi jāsadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm un jāsniedz tām pieprasītā informācija. Šī sadarbība ietver to, ka **uzņēmēji pēc tirgus uzraudzības iestāžu pieprasījuma sniedz šādu informāciju:**

10 gadu periodā:

— pilnīgu aprakstu par ražojuma radīto risku;

— ar ražojumiem saistītās sūdzības;

— zināmus negadījumus un

— aprakstu par visiem riska novēršanai veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

Sešu gadu periodā:

— izsekojamības informāciju par piegādātājiem, kas piegādājuši ražojumu, daļu, komponentu vai jebkuru ražojumā iegulto programmatūru, un

— izsekojamības informāciju par uzņēmējiem, kuriem ražojums piegādāts.

Turklāt uzņēmējiem varētu būt pienākums regulāri sniegt tirgus uzraudzības iestādēm progresa ziņojumus par korektīvajiem pasākumiem.

4. **Kur var iegūt vairāk informācijas?**

Plašāku informāciju par **ražojumu drošumu** varat atrast *Safety Gate* portālā ([35]) un Komisijas publiskajā tīmekļvietnē ([36]).. Šajās lapās atradīsiet vispārīgu informāciju par patēriņa preču drošumu, kā arī informāciju par *Safety Gate*, ražojumu vispārējā drošuma regulu, Produktu drošuma solījumu+, starptautisko sadarbību ražojumu drošuma, standartu un tirgus uzraudzības jomā.

([35]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/obligationsForBusinesses.
([36]) https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/eu-product-safety-and-labelling_en.

Uzņēmējiem noderīga informācija ir sniegta **Zilajā rokasgrāmatā par ES produktu noteikumu īstenošanu** (jaunākā ir 2022. gada versija) ([37]). Tajā ir sniegts visaptverošs apraksts par ES tiesību aktiem, kas reglamentē ražojumus, un par RVDR piemērošanas kontekstu. Konkrētāk, Zilās rokasgrāmatas 1.2.–1.3. iedaļā ir izskaidrota atšķirība starp saskaņotiem un nesaskaņotiem ražojumiem no ražojumu drošuma viedokļa attiecībā uz drošuma pieņēmumu, tirgus uzraudzību un uzņēmēju pienākumiem. Sīkāk izskaidrota arī tirgus uzraudzības darbība ES (7. iedaļā).

Attiecībā uz uzņēmēju pienākumiem, kā noteikts Regulas 2019/1020 4. pantā ("atbildīgā persona ES"), Komisija ir pieņēmusi **pamatnostādnes** ([38]). Šīs pamatnostādnes palīdz gan uzņēmējiem, gan uzraudzības iestādēm vienādi piemērot Regulas 2019/1020 4. panta noteikumus.

ES *Safety Gate* portāls

Katru dienu valstu iestādes nosūta *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmai informāciju par veiktiem vai pieprasītiem pasākumiem attiecībā uz bīstamiem nepārtikas ražojumiem. Katrā brīdinājumā ir ietverta informācija par ražojumu, kas atzīts par bīstamu, riska apraksts un uzņēmēja veiktie vai iestādes pieprasītie pasākumi.

Jaunākos *Safety Gate* brīdinājumus varat atrast ***Safety Gate* portālā** ([39]), kā arī iknedēļas ziņojumos ([40]), un varat meklēt visus brīdinājumus, kas publicēti kopš 2005. gada ([41]). Varat arī abonēt *Safety Gate* biļetenu ([42]), lai saņemtu pilnu nedēļas sarakstu ar jaunākajiem publicētajiem brīdinājumiem.

Safety Gate portālā ir arī saite uz ***Safety Business Gateway***, kur uzņēmēji tirgus uzraudzības iestādēm iesniedz paziņojumus par bīstamiem ražojumiem, kā arī iekļautas pamatnostādnes *Safety Business Gateway* praktiskai īstenošanai.

Safety Gate portālā ir iekļauts arī tirgus uzraudzības iestāžu, kas dalībvalstīs nodarbojas ar bīstamiem nepārtikas ražojumiem, **attiecīgo kontaktu saraksts**.

Papildu informācija sniegta arī RVDR pievienotajos deleģētajos pasākumos, jo īpaši attiecībā uz:

— **noteikumiem par piekļuvi *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmai un tās darbību, minētajā sistēmā ievadāmo informāciju, paziņošanas prasībām un riska līmeņa novērtēšanas kritērijiem** ([43])**;**

— **portāla *Safety Gate* sadarbspējīgās saskarnes ieviešanu tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem** ([44])**;**

— **atsaukšanas paziņojuma veidni** ([45])**;**

([37]) Komisijas "Zilā rokasgrāmata" par ES produktu noteikumu īstenošanu", 2022. gads (OV C 247, 29.6.2022., 1.–152. lpp.).
([38]) Komisijas Paziņojums "Vadlīnijas uzņēmējiem un tirgus uzraudzības iestādēm par Regulas (ES) 2019/1020 par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību 4. panta praktisko īstenošanu" (OV C 100, 23.3.2021., 1.–15. lpp.).
([39]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#recentAlerts.
([40]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#weeklyReports.
([41]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/search?resetSearch=true.
([42]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport/subscription.
([43]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2024/3173 (2024. gada 27. augusts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/988 papildina attiecībā uz noteikumiem par piekļuvi *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmai un tās ekspluatāciju, tajā ievadāmo informāciju, paziņošanas prasībām un riska līmeņa novērtējuma kritērijiem (OV L 2024/3173, 13.12.2024.).
([44]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/1459 (2024. gada 27. maijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/988 piemēro attiecībā uz Safety Gate portāla sadarbspējīgas saskarnes ieviešanu tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem (OV L 2024/1459, 28.5.2024.).
([45]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/1435 (2024. gada 24. maijs), ar ko paredz noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/988 piemērošanu attiecībā uz atsaukšanas paziņojuma veidnes izveidi (OV L 2024/1435, 27.5.2024.).

— **kārtību, kādā patērētāji un citas ieinteresētās personas informē Komisiju par ražojumiem, kas varētu radīt risku patērētāju veselībai un drošībai** ([46])**;**

— **iznākuma rādītājiem** ([47]) un

— ***Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmas vienoto valsts kontaktpunktu pienākumiem un uzdevumiem** ([48]).

Visbeidzot, īpašu **saskaņotu rīcību ražojumu drošuma jomā (*CASP*)** ietvaros, kuru laikā ES un EBTA iestādes kopā testē konkrētus ražojumus, tiek regulāri publicēti darbības pārskati (ieskaitot testu rezultātus). Varat atrast arī **informatīvas faktu lapas ar galvenajiem vēstījumiem uzņēmumiem**, kas var jums palīdzēt iegūt informāciju par vairākām ražojumu kategorijām. *Safety Gate* portālā ([49]) visās ES valodās ir pieejami galīgie ziņojumi un informatīvie materiāli.

5. **Secinājums**

RVDR nodrošina ražojumu drošumu un patērētāju aizsardzību. Tā papildina īpašās prasības, kas noteiktas Savienības produktu saskaņošanas tiesību aktos un vispārīgāk – Savienības tiesību aktos. Uzņēmumiem tā precizē un saskaņo to pienākumus, kas saistīti ar ražojumu drošumu, un tādējādi nodrošina lielāku juridisko noteiktību.

Ir svarīgi ievērot ražojumu drošuma pienākumus saskaņā ar RVDR, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem, kas darbojas ES vienotajā tirgū, un nodrošinātu augstu patērētāju aizsardzības līmeni. Uzņēmumiem, kas nepilda savus pienākumus, dalībvalstis var uzlikt naudas sodus.

Ir svarīgi uzsvērt, ka pati RVDR atbildības noteikumus nereglamentē. Vairāk par **ES produktatbildības tiesību aktiem** varat uzzināt Komisijas tīmekļvietnē ([50]).

Ir svarīgi arī uzsvērt, ka tiesību aktu prasības var ļoti būtiski papildināt ar **brīvprātīgām iniciatīvām, kas vēl vairāk uzlabo ražojumu drošumu** un atzīst veiktos centienus (piemēram, "Produktu drošuma solījums+" ([51]) vai "Produktu drošuma balva") ([52]).

Arī RVDR ir atzīta šādu brīvprātīgu shēmu nozīme, kas ir plašākas, nekā paredz juridiskās prasības, un kas dod valstu kompetentajām iestādēm un Komisijai iespēju veicināt brīvprātīgus **saprašanās memorandus**, kuri noslēgti ar uzņēmējiem vai tiešsaistes tirdzniecības vietu nodrošinātājiem, kā arī ar patērētājus un uzņēmējus pārstāvošām organizācijām un kuros ietvertas brīvprātīgas saistības uzlabot ražojumu drošumu. Visi attiecīgie dalībnieki tiek mudināti izstrādāt šādas iniciatīvas.

Kontaktpersonas

Attiecībā uz citiem īpašiem jautājumiem, kas jums varētu rasties, valsts tirgus uzraudzības iestāžu papildu kontaktinformāciju varat atrast *Safety Gate* portālā ([53]).

([46]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/1740 (2024. gada 21. jūnijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/988 piemērot attiecībā uz kārtību, kādā patērētāji un citas ieinteresētās personas informē Komisiju par ražojumiem, kas varētu radīt risku patērētāju veselībai un drošībai, un par šādas informācijas nosūtīšanu attiecīgajām valsts iestādēm (OV L 2024/1740, 24.6.2024.).

([47]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/2958 (2024. gada 29. novembris), ar ko nosaka iznākuma rādītājus attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/988 par ražojumu vispārēju drošumu (OV L 2024/2958, 2.12.2024.).

([48]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/2639 (2024. gada 9. oktobris), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/988 piemēro attiecībā uz *Safety Gate* ātrās brīdināšanas sistēmas vienoto valsts kontaktpunktu funkcijām un uzdevumiem (OV L 2024/2639, 10.10.2024.).

([49]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp.

([50]) https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/goods/free-movement-sectors/liability-defective-products_en.

([51]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/productSafetyPledge.

([52]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/safetyAward.

([53]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/contacts.